

A KSH információstatisztikai vélemény- és igényfelmérésének részeként kérjük olvasóinkat, hogy osszák meg velünk véleményüket, észrevételeiket, javaslataikat „Infokommunikációs (IKT-) eszközök és használatuk a háztartásokban, 2009” című kiadványról.

>>>kérdőív

Infokommunikációs (IKT-) eszközök és használatuk a háztartásokban, 2009

Tartalom

Bevezetés.....	2
1. Az ellátottság és használat általános jellemzői.....	2
1.1 A háztartások IKT-ellátottsága.....	2
1.1.1 Televízió, vezetékes telefon, mobiltelefon.....	2
1.1.2 Számítógép, internet, szélessávú internet.....	3
1.2 Az egyéni IKT-használat jellemzői.....	4
1.2.1 Mobiltelefon-használat.....	4
1.2.2 Számítógép-használat.....	5
1.2.3 Internethasználat.....	7
1.2.4 Internetes kereskedelem.....	10
2. A digitális megosztottság.....	14
2.1 Ellátottság és használat a társadalmi-demográfiai mutatók tükrében....	15
2.1.1 Ellátottság.....	15
2.1.2 Digitális írástudás.....	16
2.2 Az IKT-ellátottság és -használat regionális mutatói.....	18
2.2.1 Ellátottság.....	18
2.2.2 Használat.....	20
3. Ellátottság és használat uniós összehasonlításban.....	21
3.1 A tagországok háztartásainak internetellátottsága.....	22
3.2 A tagországok háztartásainak szélessávúinternet-ellátottsága.....	23
3.3 Számítógép-használat az unió tagállamaiban.....	25
3.4 Internethasználat az unió tagállamaiban.....	26
3.5 Internetes vásárlások elterjedtsége az unió tagállamaiban.....	27
4. Táblázatok.....	28
5. Módszertan.....	47

Elérhetőségek

Bevezetés

A kiadvány a háztartások 2009. évi, IKT-eszközökkel való ellátottságát és az egyéni használati jellemzőket tekinti át.

A magyar információs társadalom fejlődése folytatódik, bár a korábbinál lassúbb ütemben. Az ellátottsági arányok az előző évihez képest 6–9 százalékponttal nőttek, a használati arányok azonban csupán 0–2 százalékponttal voltak nagyobbak a 2008. évi adatoknál. Több háztartás rendelkezik tehát számítógéppel, internettel, ám a tényleges használat mutatói stagnálnak.

Nemzetközi környezetet tekintve árnyaltabb a kép. Az uniós tagországok nagy részének fejlődése vagy már elérte a telítettségi szintet, vagy ütemesebb a magyarországinál, így az unión belüli digitális lemaradásunk nőtt.

1. Az ellátottság és használat általános jellemzői

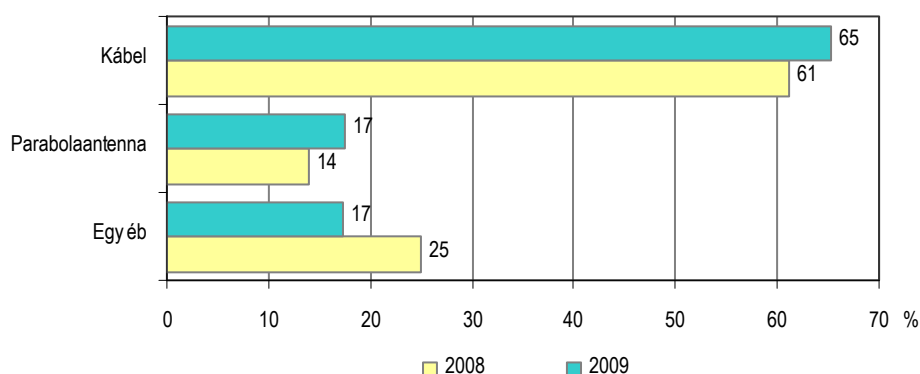
1.1 A háztartások IKT-ellátottsága

1.1.1 Televízió, vezetékes telefon, mobiltelefon

A háztartások ellátottsága televíziókészülékkel elérte a telítettségi szintet: csaknem 100%. A háztartások nagy részében a televízió vásárlásának oka elsősorban a minőségi csere.

1. ábra

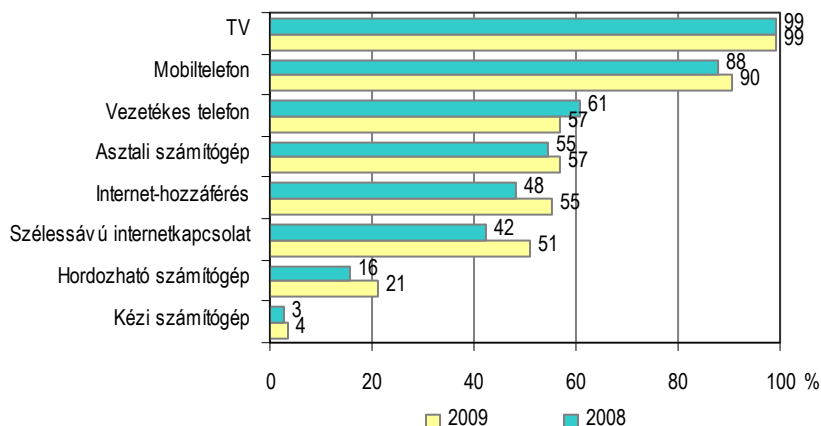
A televíziós műsorok vételi eszközeinek aránya

2009-ben a televíziós műsorok vételi eszközei közül a kábeles volt a legelterjedtebb, a parabolaantenna és az egyéb vételi módok aránya meghaladja a 17–17%-ot. Az előző évhez képest csökkent az egyéb vételi módok aránya.

2. ábra

IKT-eszközzel rendelkező háztartások aránya

A mobiltelefon térhódítása a vezetékeskel szemben tovább folytatódik: 2009-ben 2,4 százalékponttal magasabb azoknak a háztartásoknak az aránya, ahol volt mobiltelefon, mint 2008-ban. A vezetékes telefonos háztartások aránya a 2008. évi 61%-ról 2009-re 57%-ra csökkent. 2009-ben csaknem 4% volt az olyan háztartások aránya, ahol sem vezetékes, sem mobiltelefon nem volt.

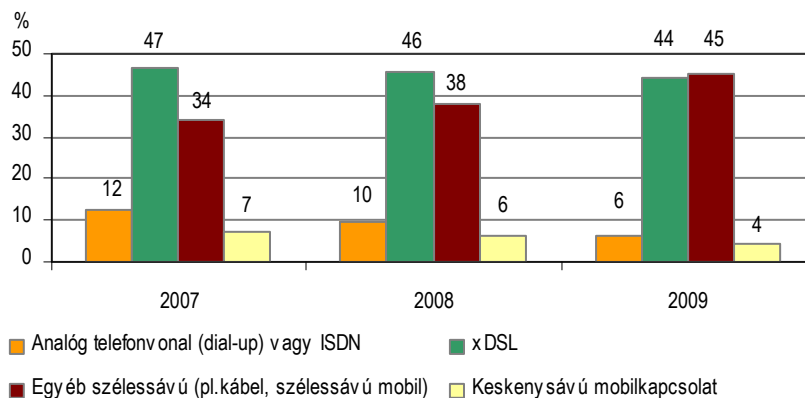
1.1.2 Számítógép, internet, szélessávú internet

A háztartások 63%-ában van valamilyen számítógép (asztali, hordozható vagy kézi). A legelterjedtebb az asztali számítógép, ami a háztartások csaknem 57%-ában megtalálható. Egyre népszerűbb a hordozható számítógép, 2008-ban a háztartások alig 16%-a, 2009-ben már 21%-a rendelkezett ezzel az eszközzel.

A magyarországi háztartások több mint felének (55%) van internetelérése, a növekedés az előző évhez képest 6,7 százalékpont. Az internethasználat minőségét befolyásoló szélessávú internetelérés továbbra is ütemesen terjed, a háztartások 51%-a kapcsolódott ily módon a világhálóra. 2008-ban az internetkapcsolattal rendelkező háztartások 87%-a, 2009-ben 93%-a csatlakozott szélessávval az internetre.

3. ábra

A háztartások aránya az internetkapcsolat típusa szerint

A háztartásokban használt internetkapcsolat-típusok között a legnagyobb arányt a kábel, a szélessávú mobil és a DSL képviseli.

A 2008-as arányokhoz viszonyítva 2009-re a másik három vizsgált kapcsolattípus arányai csökkentek az egyéb szélessávú kapcsolat javára (pl. kábel, szélessávú mobil): az xDSL-é kismértékben (1,8 százalékponttal), az analóg telefonvonalé vagy az ISDN-é számottevően (3,5 százalékponttal).

Otthoni internetezésre az internetkapcsolattal bíró háztartások 88%-a használt asztali számítógépet, az előző évinél 2 százalékponttal kevesebb. Egyre több háztartás internetezik viszont hordozható számítógépen, arányuk a 2008-as csaknem 26%-ról több mint 32%-ra nőtt.

Az internetes háztartások 74%-a az interneteléshez csak egy eszköztípust használ, 84%-a asztali számítógépet, 12%-a hordozható számítógépet, 4%-a egyéb eszközt.

1.2 Az egyéni IKT-használat jellemzői

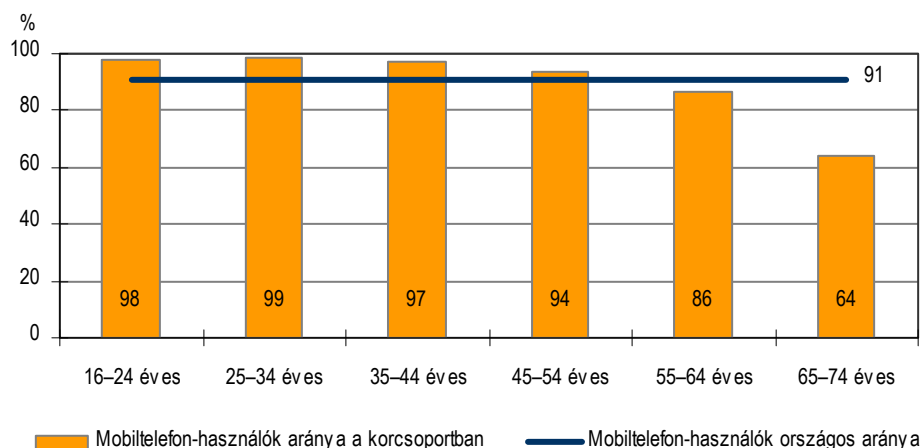
Az információs és kommunikációs eszközök használatának felmérése minden évben kiterjed a számítógép és internet használatára, valamint az e-kereskedelemlre. Ezek az úgynevezett állandó modulok, melyek minden évben egy változó tartalmú modullal egészülnek ki. 2008-ban az ideiglenes modul kérdései a fejlettebb, magasabb szintű felhasználói ismereteket igénylő szolgáltatások használatára irányultak, 2009-ben a meglévő e-kereskedelmi modul kérdésköre bővült ki néhány – az Európai Unió döntéshozóit kiemelten érdeklő – kérdéssel.

1.2.1 Mobiltelefon-használat

A lakosság csaknem 91%-a használ mobiltelefont. Az egyes korcsoportok átlaga a várakozásnak megfelelően a fiatalabb korosztályok esetében az országos átlag felett, az 55–64 éves korcsoportnál 4 százalékponttal az alatt van. Az időskorúaknál (65–74 évesek) a mobiltelefont használók aránya csak 64%.

4. ábra

A mobiltelefon-használók aránya korcsoportok szerint, 2009

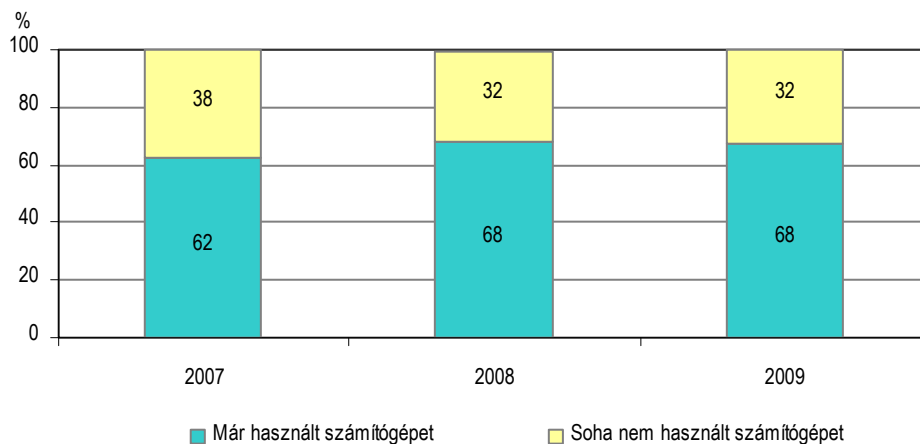

1.2.2 Számítógép-használat

2009-ben a lakosság 68%-a már használt életében számítógépet. Az arányszám 2008-hoz képest nem javult. A konkrét okok nem ismeretesek, indok lehet a lakosság elöregedése, a számítógép-használatot nem igénylő foglalkozások nagyobb súlya, a használatra irányuló kényszer (munkahelyi követelmény) hiánya esetén fennálló érdektelenség.

5. ábra

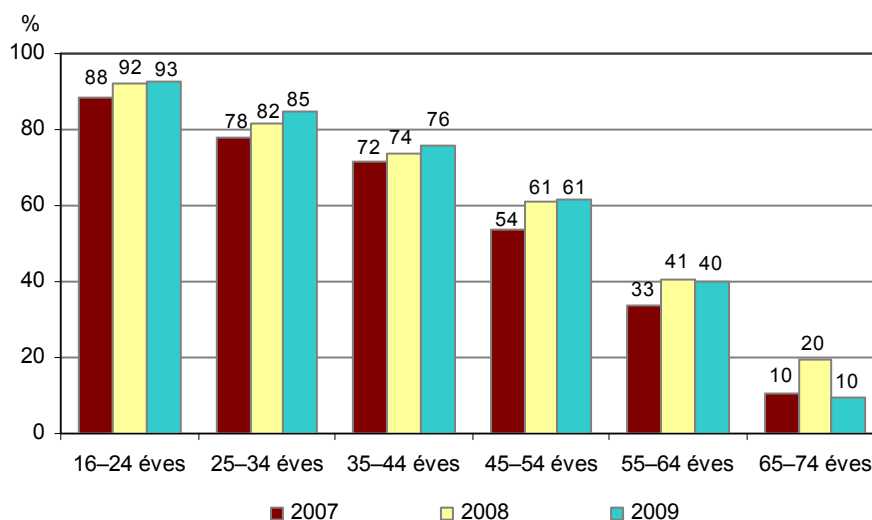
A lakosság megoszlása számítógép-használat szerint

Tényleges számítógép-használónak az tekinthető, aki a felmérést megelőző három hónapban használta a számítógépet. A számítógép-használók 93%-a tényleges használó, ez a mutató a lakosságra vetítve 63%, mindkét indikátor a 2008. évvel azonos.

6. ábra

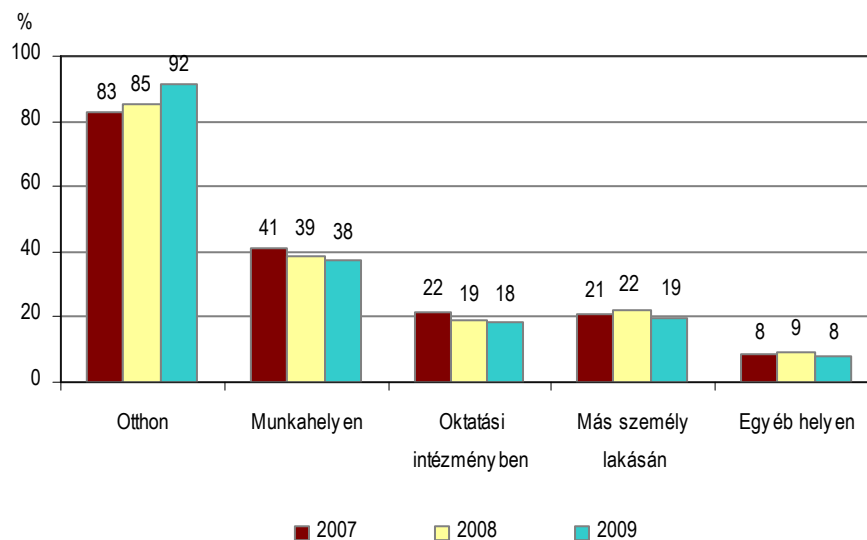
Tényleges számítógép-használók aránya korcsoportonként

Az egyes korcsoportokat vizsgálva a tényleges használók aránya az előző évihez képest 2009-ben a 25–34 és a 35–44 évesek korcsoportjában emelkedett jelentősebben (3, illetve 2 százalékponttal), a többi korcsoportban stagnált, vagy – a 65–74 éves korosztály esetében – jelentősen visszaesett.

7. ábra

A számítógép-használat helyszínei a tényleges használók arányában

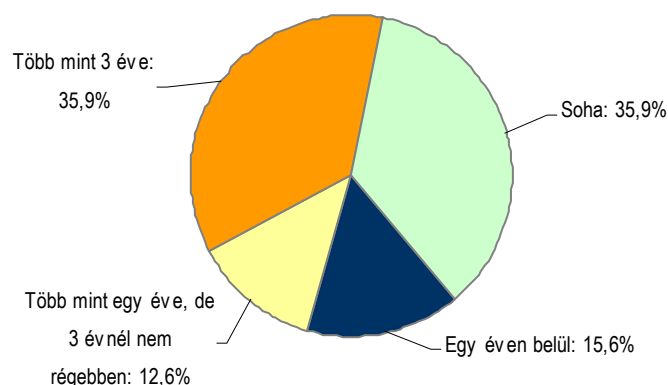

2009-ben az otthoni számítógép-használat továbbra is dominál, sőt ez az egyedüli használati helyszín, melynek aránya 2008-hoz viszonyítva nőtt: mintegy 6 százalékponttal.

A számítógépet valaha is használók mintegy 64%-a már részt vett valamilyen, legalább 3 órás számítógép-használattal kapcsolatos képzésben: 16% egy éven belül, 13% 1–3 éven belül és 36% több mint 3 éve.

8. ábra

A számítógép-használók részvétele számítógép-használattal kapcsolatos képzésben, 2009

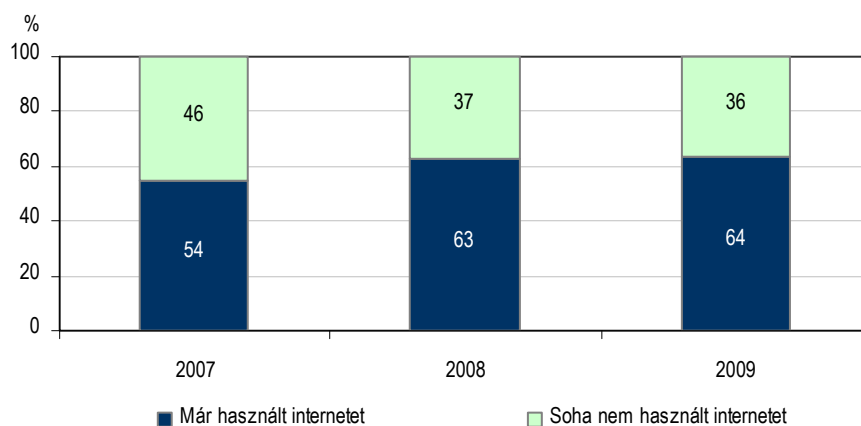
2009-ben az oktatásban részt vett és részt nem vett számítógép-használók aránya a 2008. évvel azonos volt. A képzésen való részvételnek a teljes, 16–74 éves lakosságra vetített mutatója 2009-ben 43% (2008-ban 44%) volt.

1.2.3 Internethasználat

2009-ben a lakosság 64%-a már használt életében internetet, 1 százalékponttal többen, mint az előző évben.

9. ábra

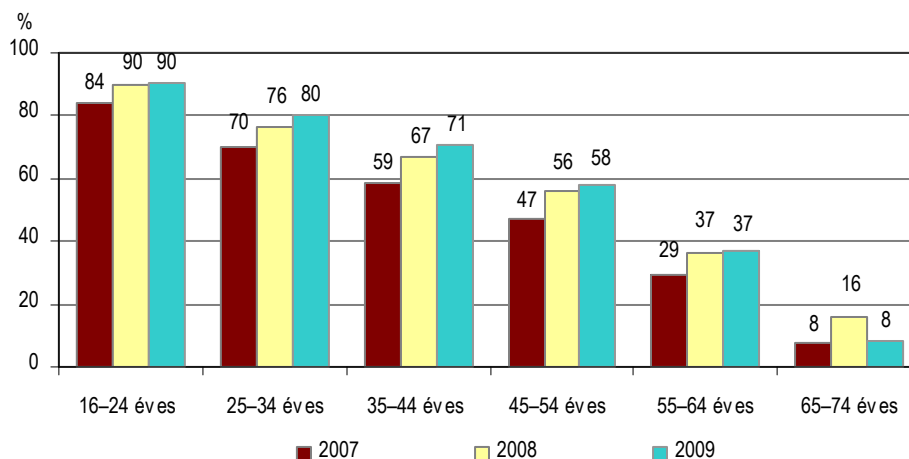
A magyar lakosság megoszlása internethasználat szerint

Az internethasználati szokások vizsgálatához – a számítógép-használathoz hasonlóan – a tényleges, azaz 3 hónapon belüli internethasználókat kérdeztük meg. A tényleges internetezők az összes internetező 93%-át teszik ki, míg az internetezők 4%-a egy éven belül (de 3 hónapnál régebben) használta a világhálót, 3% pedig egy évnél régebben. A teljes 16–74 éves lakosságra vetítve a tényleges internetezők aránya 59%, a 2008. évvel azonos.

10. ábra

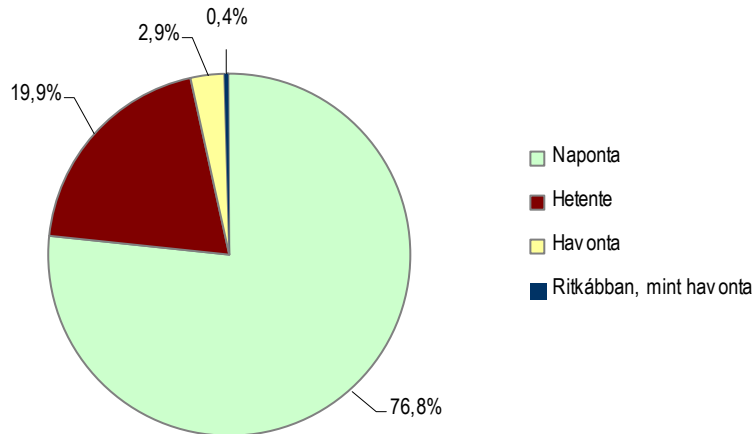
A ténylegesen internetezők aránya korcsoportonként

Az internethasználat gyakorisága megnőtt 2008-hoz képest. 2009-ben a tényleges internetezők 77%-a minden nap felment a világhálóra, 20% hetente és 3% legalább havonta. 2008-ban az internetet naponta használók aránya 73% volt.

11. ábra

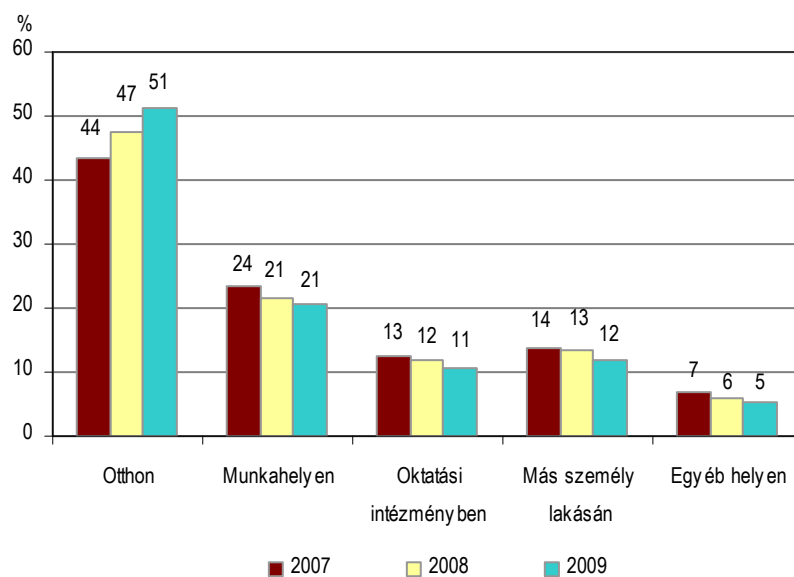
Az internethasználat gyakorisága, 2009

Az internethasználat helyszínei változatosak lehetnek, ezért a helyszínre vonatkozó válaszalternatívák közül a felmérés több jelölésére is módot adott. A válaszok megoszlása azt mutatja, hogy internetezni is elsősorban otthon szoktak az emberek. 2009-re az otthoni használat aránya az előző évhez képest 4 százalékponttal nőtt (51%-ra), a többi helyszín arányai folyamatosan csökkennek.

12. ábra

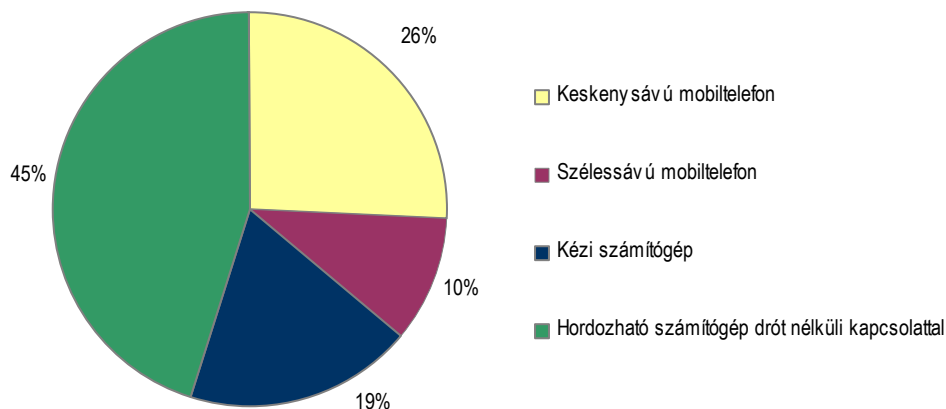
Az internethasználat helyszíneinek aránya

A tényleges internethasználók mobileszközök használatára adott jelöléseik alapján 28%-ban használnak az internetezéshez valamilyen mobileszközt (mobiltelefon, kézi vagy hordozható számítógép). Mobiltelefont ilyen célra 2009-ben a 2008. évvel azonos arányban használtak: az internetezők mintegy 10%-a; a kézi számítógépet használók aránya 1,5 százalékponttal nőtt; a legjelentősebb a hordozható számítógépet használók arányának növekedése: csaknem 6 százalékpont, azaz 2009-ben a tényleges internetezők 13%-a használta ezt a mobileszközt.

13. ábra

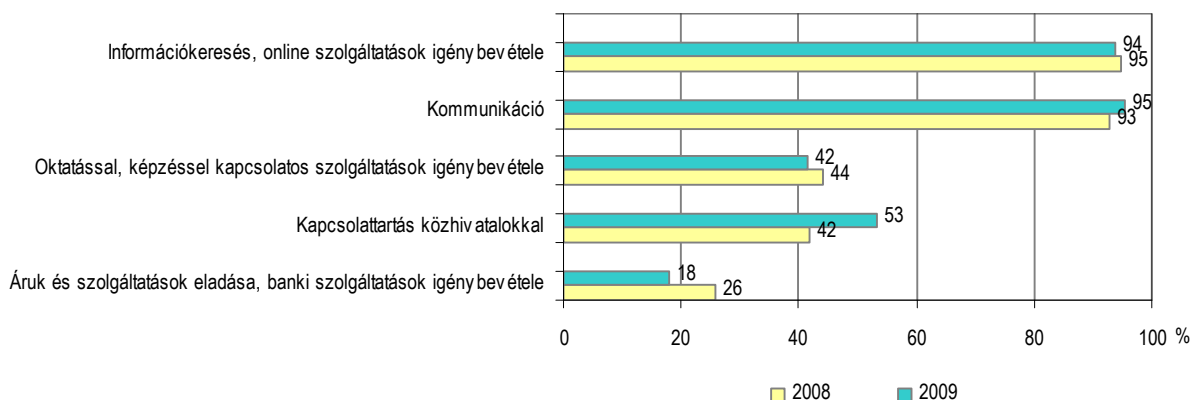
Mobileszközök használata internetezésre, 2009

Továbbra is a legáltalánosabb célok a kommunikáció és az információkeresés a világhálón. Ezt a két tevékenységcsoportot az internetezők 96, illetve 94%-a végezte 2009-ben. A harmadik legjelentősebb cél a kapcsolattartás hivatalokkal, amit a netezők 53%-a vett igénybe. Ezt követi 42%-os használói aránnyal az oktatással, képzéssel kapcsolatos szolgáltatások. Az áruk és szolgáltatások eladása, banki szolgáltatások igénybevétele az utolsó a használati listán 18%-os arányszámával. A használati célokra adott jelölések megoszlása is ugyanezt a rangsort követi.

14. ábra

Az adott céllal internetezők aránya a tényleges internetezők között

Az e-közigazgatási ügyintézésnek az alkalmazott uniós módszertan szerint három szintje van:

- 1) az ügyintézéshez szükséges információk beszerzése az internetről (ügyfél-fogadási idő, szükséges dokumentumok, nyomtatványok, fizetendő illeték stb.),
- 2) a kitöltendő űrlapok letöltése a hálóról, és
- 3) a kitöltött űrlapok elküldése a hivatalnak interneten keresztül. Valójában a 3. szint az igazi elektronikus ügyintézés, de az első kettő igénybevétele is jelentősen megkönnyíti a hivatalos ügyek intézését.

E-ügyintézési szintjükről a tényleges internetezők nyilatkoztak, nemcsak a felmérést megelőző 3 hónap, hanem az azt megelőző 12 hónap viszonylatában is, mivel az e-ügyintézés szezonális vonásokat is mutat (pl. adóbevallások, útlevelek). A felmérést megelőző 12 hónapban a tényleges internetezők 49%-a használta információszerzésre, 36%-a űrlapok letöltésére és 23%-a a kitöltött űrlapok megküldésére az internetet. 2009-ben azok aránya, akik éven belül közigazgatási internetes tevékenységet végeztek 52% volt, 2008-ban 49%.

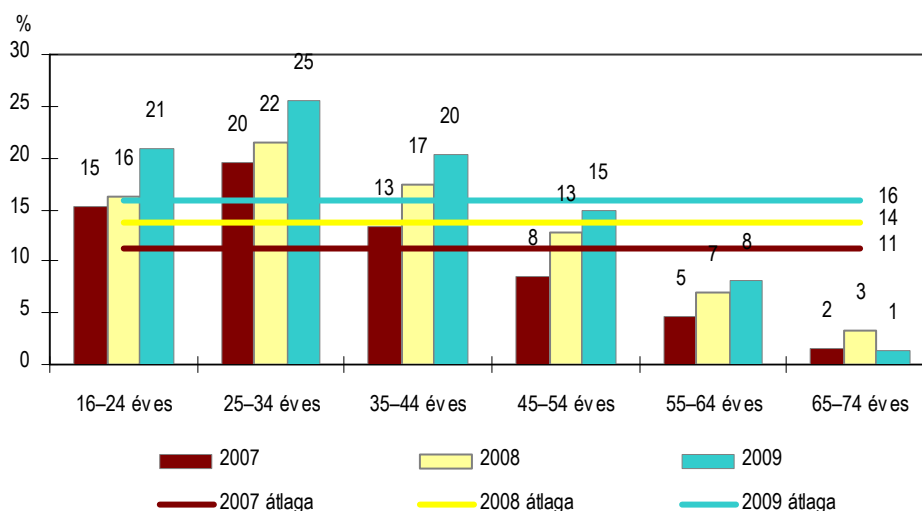
1.2.4 Internetes kereskedelem

2009-ben ez a modul a korábbiaknál több kérdést tartalmazott, kiegészült ugyanis néhány olyan kérdéssel, ami az Európai Unió döntéshozói számára kiemelt fontosságúnak minősült. A kérdéscsoport módosulása átmeneti volt, csak a 2009-es adatgyűjtésre vonatkozott. Az elektronikus kereskedelem használatára irányuló kérdéseket az interneten a felmérést megelőző egy éven belül vásárlók válaszolták meg.

A lakosság 16%-a, az internetezők 25%-a vásárolt egy éven belül az interneten. A legutóbbi vásárlás időpontjának megoszlása azt mutatja, hogy 47%-ban 3 hónapon belül, 37%-ban 3 hónapnál régebben, de még egy éven belül, és 16%-ban egy évnél régebben történtek. Az interneten valaha is vásárló internetezők 47%-a nő, 53%-a férfi, tehát a férfiak bátrabbak az ilyen aktív internetes tevékenységeket illetően.

15. ábra

Az interneten egy éven belül vásárlók aránya korcsoportonként

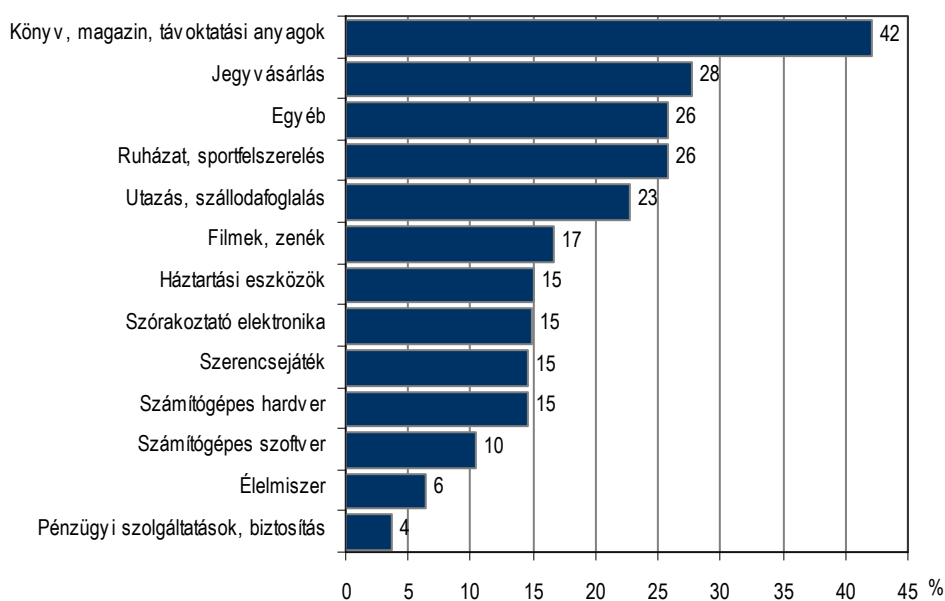
Az egyes korcsoportokban az internetes vásárlók arányát vizsgálva a lakosságon belül 2009-ben – az előző évhez hasonlóan – a legmagasabb arányszáma a 25–34 éves korcsoportnak van. Az egy éven belül vásárlók aránya valamennyi korcsoportban – a legidősebbek kivételével – 1–5 százalékponttal nőtt.

Aránynövekedés szempontjából a 16–24 évesek mutatója a legjobb: a változás csaknem 5 százalékpont.

A vásárolt termékcsoportok rangsorában az élen a könyv, magazin, újság, távoktatási anyagok állnak, az egy éven belül vásárlók 42%-a vásárolta ezeket a termékeket 2009-ben az interneten; 2008-ban is ezt a termékcsoportot jelölte be a legtöbb internetező (43%). A legjelentősebb aránynövekedést a szerencsejáték termékcsoport jegyezte, az internetes vásárlók 2009-ben csaknem 10 százalékponttal többen vásároltak ebből a termékből az interneten, mint az előző évben. Az utazás, szállodafoglalás termékcsoport 21%-ról 28%-ra növelte vásárlói arányát, így 7 százalékpontos növekedést jegyzett a vizsgált időszak alatt.

16. ábra

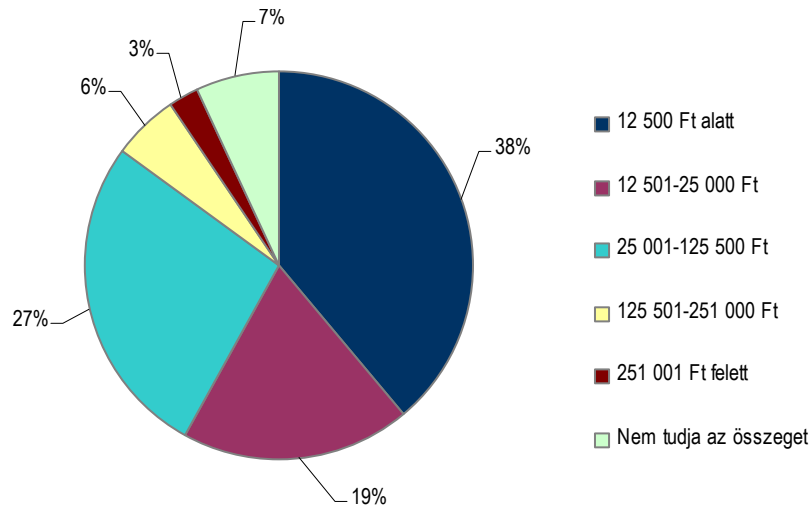
Az internetes vásárlók aránya terméktípusok szerint, 2009

Az online is szállítható film, zene, könyv, szoftver termékeket vásárlók 38%-a legalább egyhez online jutott hozzá.

A 2009-es felmérés alapján az árut vagy szolgáltatást interneten keresztül az előző 12 hónapban vásárlók – egy vásárló több eladótól is szerezhetett be árut vagy szolgáltatást – 92%-ban hazai kereskedőtől vásároltak, 14%-ban az Európai Unió más tagállamaiból és több mint 5%-ban az unión kívüli országokból. Mindössze 3% volt azoknak a beszerzéseknek az aránya, ahol nem volt egyértelmű az eladó földrajzi hovatartozása. A teljes lakosság arányában nézve ezek a számok 15% (hazai), 2% (más EU-tagállam) és 1% (EU-n kívüli). Jelentéktelen volt azoknak a száma, akik nem tudták, melyik országból rendelték az árut.

**A vásárlók megoszlása az internetes vásárlások összértéke szerint,
2009. I. negyedév**

Az internetes vásárlásokba a részvényvásárlások és a pénzügyi szolgáltatások nem tartoznak bele. Arra a kérdésre, hogy mi volt a teljes értéke azoknak az áruknak és szolgáltatásoknak, amiket 2009 első három hónapjában magáncélra beszeriztek, a válaszadók 39%-a 12 500 Ft alatti, 19%-a 12 500 és 25 000 Ft közötti, 27%-a 25 000 és 125 000 Ft közötti összeget jelölt meg. 125 000–251 000 Ft összértékű vásárlása a megkérdezett internetezők 6, 251 000 Ft feletti 3%-ának volt; 7% azt adta válaszul, hogy nem tudja megmondani az értéket. A magyarországi internetes vásárlásokra tehát egyelőre a kisebb értékű (25 000 Ft alatti) áruk és szolgáltatások beszerzése a jellemzőbb.

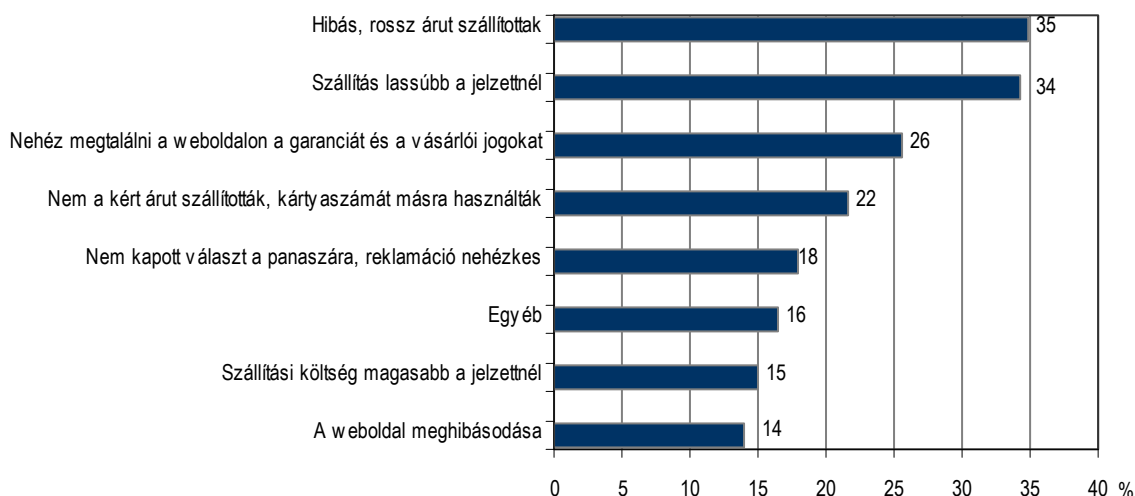
Az interneten vásárolt áru ellenértékének kifizetési módja egy válaszadó esetében is többféle lehet, ezért a kérdésre kapott válaszok is halmazozott adatokat tartalmaznak. A felmérést megelőző 12 hónapban beszerzett árukért és szolgáltatásokért 11%-ban bank- vagy hitelkártyával fizettek, 2%-ban az adott összeggel feltöltött kártyával (webkártya), 25%-ban internetes banki átutalással, 72%-ban a hagyományos fizetési móddal (pl. készpénz, banki átutalás). A biztonságosabbnak ítélt, ellenőrizhető és kontroll alatt tartható fizetési módok kedveltebbek a magyar internetes vásárlók körében.

A 12 hónapon belül interneten vásárlók 8%-a szembesült vásárlásai során valamilyen problémával.

Az internetezők nagyon fontosnak tartják az internetes vásárlások szempontjából azt az előnyt, hogy ilyen módon a lakóhelyük környékén hiánycikknek számító termékeket is beszerizhetik, valamint a vásárlást kényelmesen bonyolíthatják le. Kicsit kisebb arányban jelölték ebben a kategóriában, de ugyancsak nagyon fontosnak ítélik az alacsonyabb árfekvést. Ezeket a válaszlehetőségeket 50%-ot meghaladó arányúra értékelték. A szélesebb áru- és szolgáltatásválaszték az 50%-os arányt csak a fontos kategóriában érte el. Szintén csak fontos minősítést kapott (49%) a weboldalak egyszerű használatára vonatkozó elvárás és a visszajelzések a többi felhasználótól a weboldalon (47%).

18. ábra

12 hónapon belüli internetes vásárlások során tapasztalt problémák gyakorisága, 2009

Összességében elmondható, hogy a válaszlehetőségekben jelzett szempontok mindegyike kisebb-nagyobb mértékben fontos a vásárlók számára internetes vásárlásaik lebonyolítása során.

1. tábla

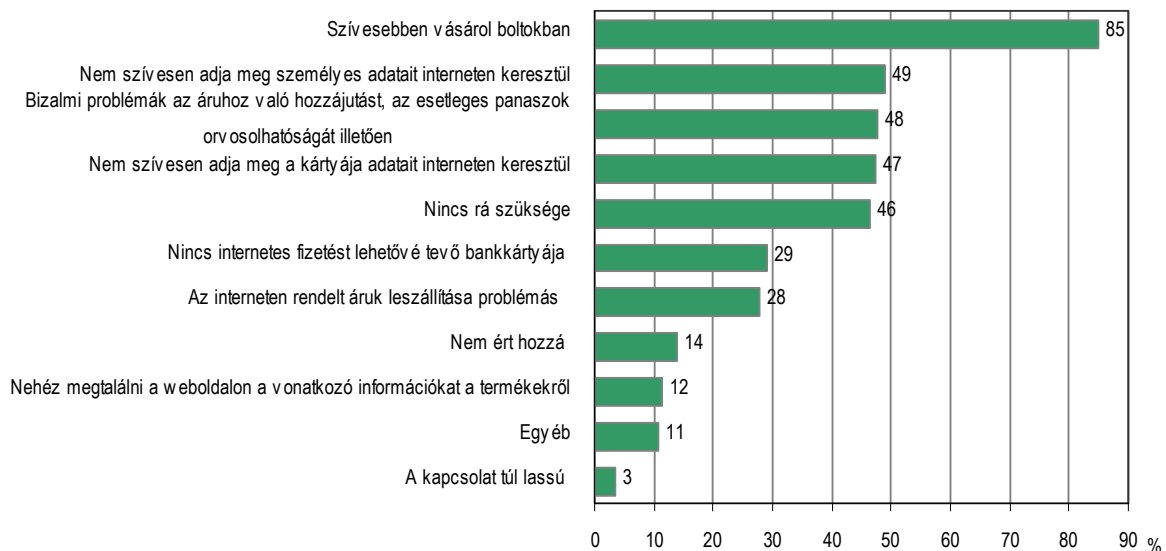
Az internetes áru- és szolgáltatásbeszerzés melletti érvek megoszlása fontosság szerint, 2009

Érvek az internetes beszerzés mellett	Fontosság (%)		
	Nagyon fontos	Fontos	Egyáltalán nem fontos
Szélesebb áru- és szolgáltatásválaszték	39	50	11
Alacsonyabbak az árak	51	40	9
A weboldalak használata egyszerű	36	49	16
Kényelmesebb (rövidebb vásárlási idő, bármilyen időpontban lehet vásárolni, külföldről is lehet árut beszerezni stb.)	55	37	8
Olyan termék is beszerezhető, mely a lakóhelyén és annak környékén hiánycikk	57	35	9
A weboldal szolgáltatásainak minőségét illetően független testület igazolása vagy elismert/elfogadott védjegy	22	46	32
Véleménynyilvánítások, visszajelzések a többi felhasználótól a weboldalon	26	47	27
Bizonyosság a vásárlói jogok és garanciák érvényesítését illetően	46	42	12

Az interneten több mint egy éve, illetve még soha nem vásárlók választották meg a vásárlás mellőzésének okaira vonatkozó kérdést. Természetesen többféle indoka is lehet az internetes rendeléssel szembeni tartózkodásnak, ebből következően a közölt százalékos arányok nem megoszlást takarnak.

19. ábra

Az internetes vásárlás mellőzésének okai a nem vásárlók arányában, 2009

A válaszadók 85%-a a megszokást hozta fel indokként. 50% körüli jelölést kaptak a fizetés biztonságával, a személyes adatok kiadásával összefüggő aggodalmakra vonatkozó indokok és az áruhoz jutáshoz, panaszok orvosolhatóságához fűződő problémák. 46% gondolta úgy, hogy nincs internetes vásárlásra szüksége. Az internetes kapcsolat lassúságát csak 3% jelölte gátló tényezőként.

2. A digitális megosztottság

Digitális megosztottságot jelez, ha az IKT-eszközökkel való ellátottság és használat tekintetében társadalmi csoportok, régiók között jelentősebb különbségek vannak. Kialakulásának számos oka lehet: hiányzó infrastruktúra és hozzáférési lehetőség, nem megfelelő ösztönzési politika az infokommunikációs eszközök használatára, a használathoz szükséges ismeretek hiánya, anyagi feltételek hiánya stb. A régiók háztartásainak IKT-ellátottsága a társadalmi demográfiai tényezők mellett nagymértékben függ a régió gazdasági fejlettségétől, fejlesztési prioritásaitól. A digitális megosztottság felmérésénél a hangsúlyt a számítógép, az internet és a szélessávú internet használata kapta. Az életkor, a végzettség, a gazdasági aktivitás, a lakóhely, a jövedelem és a háztartás típusa befolyásolja az IKT-eszközökkel való ellátottságot és azok használatát, a használó neme viszont nincs döntő befolyással a mutatók alakulására.

2.1 Ellátottság és használat a társadalmi-demográfiai mutatók tükrében

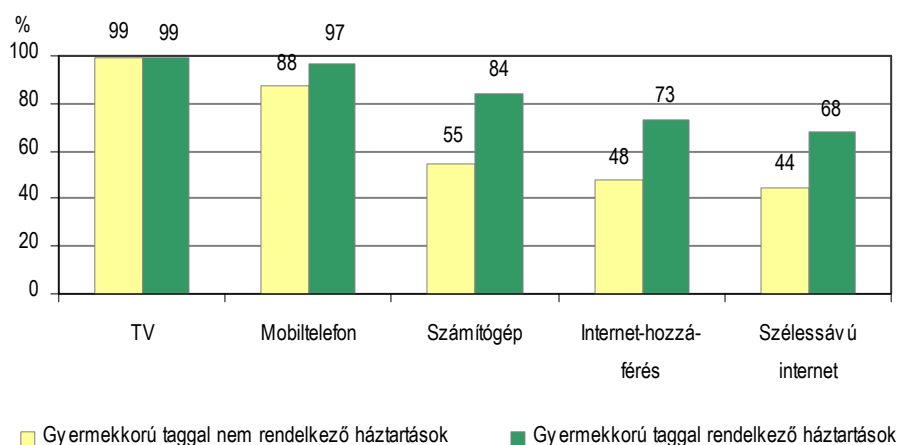
2.1.1 Ellátottság

Háztartás típusa

A 2009. évi felmérés eredményéből – csakúgy, mint az előző években – egyértelműen megállapítható, hogy gyermekkorú személy jelenléte a háztartásban befolyásolja az IKT-eszköz-ellátottságot, és ebből következően a használatot.

20. ábra

A háztartások IKT-eszközökkel való ellátottsága a háztartás típusa szerint, 2009

2009-ben a gyermekkorú taggal nem rendelkező háztartások 55%-ában volt számítógép, 48%-ában internet-hozzáférés és 44%-ában szélessávú internet. A gyermekes háztartásoknál ezek az arányok mindegyik esetben jelentősen magasabbak: 84% a számítógép, 73% az internetelérés és 68% a szélessávú internet esetében. A két típuscsoport közötti arányeltérés nagyságrendileg azonos a 2008. évvel, a gyermekkorú háztartástag jelenléte tehát továbbra is fontos tényező az IKT-eszköz-beszerzési törekvések alakulásában.

Jövedelem

A háztartásokat havi nettó jövedelem alapján – az uniós ajánlásnak megfelelően – négy jövedelmi csoportra bontottuk. Egyértelmű, hogy a vizsgált eszközök elterjedtségi mutatója a jövedelmi viszonyok javulásával egyre magasabb. Ez legkevésbé a televízióellátottságon látszik, erősen szembetűnő azonban a többi eszköz esetében. 2009-ben asztali számítógép a legalacsonyabb jövedelmi kategóriába eső háztartások 28%-ában, illetve a legmagasabb jövedelműek 84%-ánál volt. A változás az előző évhez képest kedvező, a két szélső kategória között néhány százalékpontos közeledés észlelhető. Az internet-hozzáférés vonatkozásában még nagyobb volt a két említett kvartilis mutatószámok közötti különbség (24 és 86%). A távolság a két mutató között ez esetben is csökkent 3,5 százalékponttal az előző évhez képest. A szélessávú internetellátottsági mutatók eltérése a két szélső csoportnál 2009-ben azonos volt a 2008. évvel.

2.1.2 Digitális írástudás

A háztartásoknak a vizsgált eszközökkel való ellátottsága mellett az egyén lakókörnyezetének gazdasági helyzete, a munkalehetőségek, a kulturális közeg mind befolyásolja az eszközök használata iránti igény megjelenését, alakulását, fejlődését is. Jelentős a szerepe az életkornak, az iskolai végzettségnek, a gazdasági aktivitásnak, a végzett munka jellegének. Az eszközhasználó neme nincs jelentős befolyással a használati arányok alakulására.

Életkor

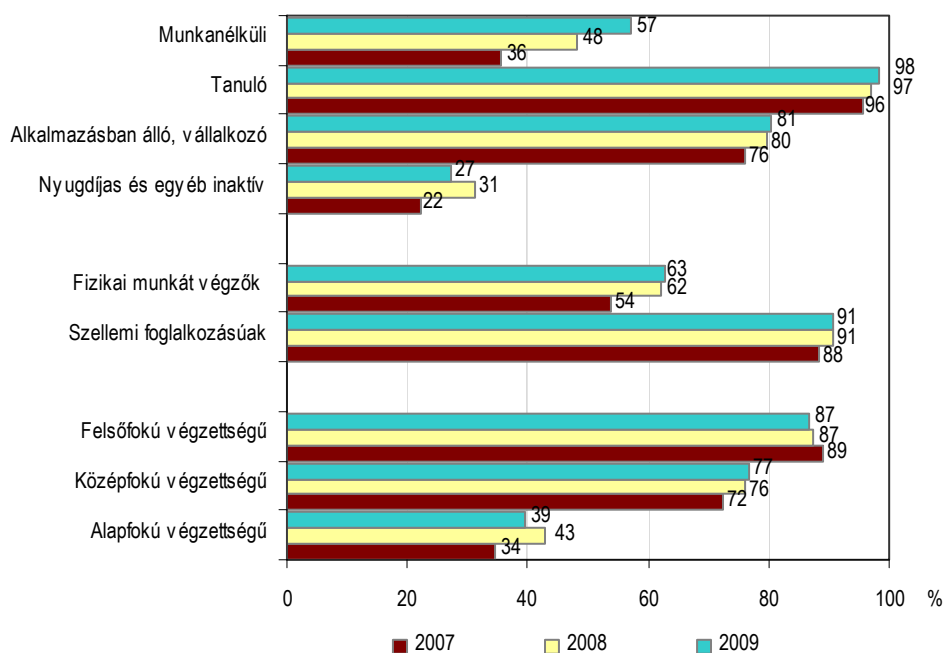
A fiatalok mindig is fogékonyabbak voltak az új eszközök alkalmazása iránt, ráadásul az oktatási folyamatba a számítástechnikai oktatás, a számítógéphasználat fokozatosan, de intenzíven beépült, így a fiatalabb korosztályok IKT-használóinak aránya általában magas. Ugyancsak viszonylag magas a még aktívan dolgozó idősebb korosztályok használati mutatója, a 64 év feletti korcsoportok azonban nem használják ki az internetben rejlő lehetőségeket, bár valószínű, hogy az internet előnyeivel kapcsolatos ismeretek hiánya mellett annak pénzügyi vonzatai is akadályozzák használatának terjedését.

Iskolai végzettség

2009-ben az alapfokú végzettségűek 39%-a használt számítógépet, a felsőfokúak 87%-a. A két használati ráta 2008-hoz képest nem közeledett.

21. ábra

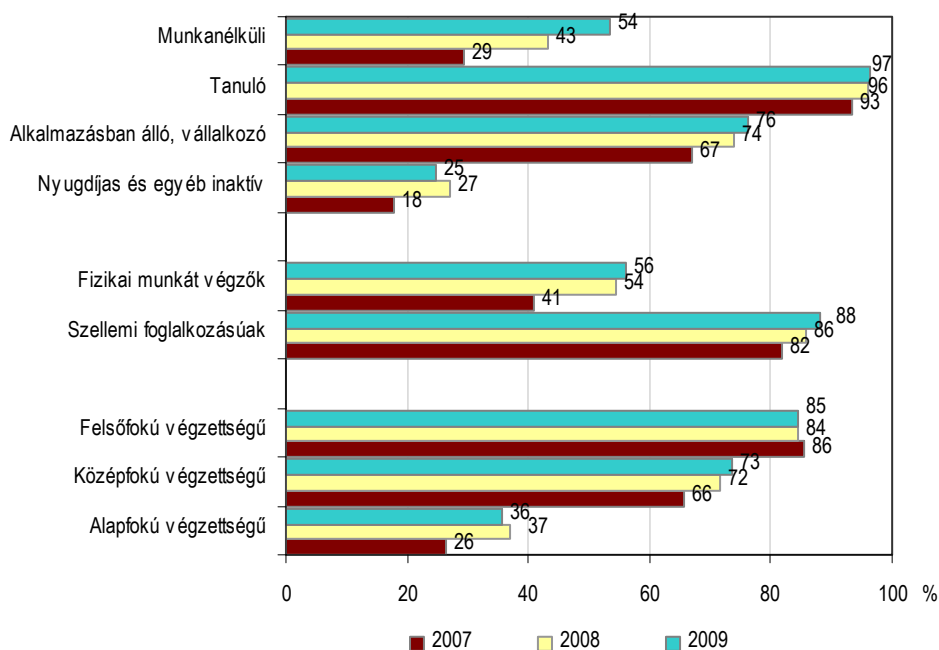
A számítógépet ténylegesen használók aránya az adott társadalmi-demográfiai csoporton belül

Az internethasználat esetében hasonló a helyzet, 2009-ben 36%-os volt az alapfokú végzettségűek internet használóinak aránya, míg a középfokúaké 74, a felsőfokúaké pedig 85%. Az aránykülönbségek csökkenéséről ez esetben sincs szó, 2008-ban 47 százalékpont volt a különbség az alap- és a felsőfokú végzettségűek között, 2009-ben 49 százalékpont.

22. ábra

A tényleges internethasználók aránya az adott társadalmi-demográfiai csoporton belül

Az alacsony végzettségűek 2007-ről 2008-ra tapasztalt enyhe felzárkózási folyamata megállt, sőt az arányok néhány százalékponttal visszaestek. Az egyén végzettsége alapvetően befolyásolja az IKT-használat szintjét.

Szellemi és fizikai munka

A 2008-as és 2009-es arányszámok között nincs jelentős eltérés a számítógép-használók vonatkozásában. 2009-ben a szellemi munkát végzők 91%-a, a fizikai munkát végzők 63%-a használt számítógépet. Az internethasználók aránya 2008-ról 2009-re 2 százalékponttal nőtt mind a szellemi, mind a fizikai dolgozóknál, tehát megmaradt az aránykülönbség a szellemi munkavégzők javára, 88%-os és 56%-os arányszámok mellett.

Gazdasági aktivitás

2008-ról 2009-re csökkent a nyugdíjas és inaktív számítógép-használók aránya: 31%-ról 27%-ra. Jelentősen nőtt ezzel szemben a munkanélküli számítógép-használók aránya: 48%-ról 57%-ra, ami köszönhető egyrészt az átképzésnek,

továbbképzésnek, másrészt a kényszernek, hiszen internet közvetítésével több munkalehetőség térképezhető fel, nagyobb az esély a foglalkoztatásra.

Hasonlóan alakult – vélhetően hasonló indokkal – az internethasználók aránya. Csökkent a nyugdíjas és inaktív, mintegy 2 százalékponttal nőtt az alkalmazásban álló, stagnált a tanuló és 10 százalékponttal lett magasabb 2009-re a munkanélküli internethasználók aránya.

Az információs társadalom nyújtotta előnyöket nem mindenki képes megfelelően kihasználni. Az előzőekben vázolt tényezők akadályozhatják a digitális írástudás iránti igény kialakulását, fejlődését. A 2008-as adatok alapján az előző évi kiadványban vázolt lassú kiegyenlítődési folyamat 2009-ben – remélhetően átmene-tileg – megállt, nagy valószínűséggel a bizonytalan gazdasági kilátásoknak köszön-hetően is – az infokommunikációs eszközök beszerzése és aktív használata még mindig jelentős tételt képvisel a családi költségvetésben.

2.2 Az IKT-ellátottság és -használat regionális mutatói

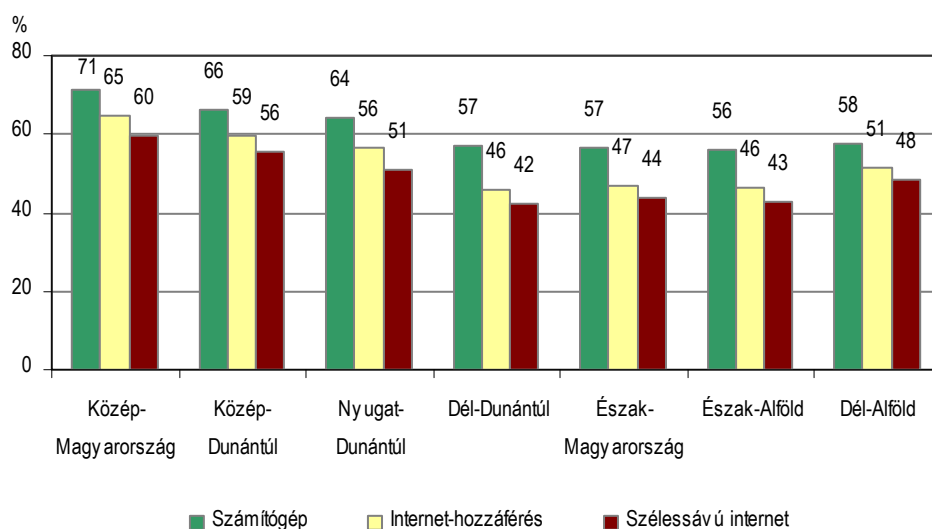
2.2.1 Ellátottság

2009-ben a magyarországi háztartások több mint 90%-ában volt legalább egy mobiltelefon, 63%-a rendelkezett valamilyen számítógéppel, 55%-a internetkapcsolattal, 51%-a szélessávval kapcsolódott a világhálóra.

Mobiltelefonnal a Közép-Dunántúl háztartásainak 92%-a rendelkezik, ez a legjobban ellátott régió. A Budapestet is magában foglaló Közép-Magyarország, illetve a Nyugat-Dunántúl csak kevéssel maradnak le (91–91%), a többi régió arányszáma is megközelíti a 90%-ot. A mobiltelefon-ellátottság tehát regionális szinten kiegyenlített.

23. ábra

Magyarországi régiók IKT-ellátottsága, 2009

A vezetékes telefon megléte egyre kevésbé jellemző a magyarországi háztartásokra: a 2007. évi 63%-ról 2009-re 57%-ra csökkent a vezetékes telefonnal rendelkező háztartások aránya. A tendencia régiószinten is érvényesült, a mutató a Nyugat-Dunántúlon 11 százalékponttal mérséklődött. A vezetékes telefon a leginkább Közép-Magyarországon (65%), a legkevésbé a Dél-Alföldön (43%) volt elterjedt. Ennek hálózatfejlesztési háttere is lehet a mobiltelefon térhódítása mellett.

Az asztali, hordozható és kézi számítógépet magába foglaló országos számítógép-ellátottsági mutató 63% volt. A régiószintű arányok szóródása viszonylag nagy, 71 és 56% közötti. A legtöbb számítógépes háztartás a Közép-Magyarország régióban volt, a legkevesebb az Észak-Alföldön. Minden számítógép-típusból Közép-Magyarország, Közép-Dunántúl és Nyugat-Dunántúl háztartásai voltak a legjobban felszerelvek.

A internetellátottság szintje hasonló rangsort tükrözött, mint a számítógép-ellátottságé, csak az arányszámok némileg alacsonyabbak. Az országos átlag (55%) feletti Közép-Magyarország, Közép-Dunántúl és Nyugat-Dunántúl ellátottsága.

A szélessávú internetkapcsolattal felszerelt háztartások aránya az összes, régióban található háztartásszámra vetítve a Közép-Magyarország és a Közép-Dunántúl régióban volt a legmagasabb: 60, illetve 56%. Nyugat-Dunántúlon az országos átlaggal (51%) azonos volt, a többi régióban az alatti.

2. tábla

A régiók ellátottsági rangsora, 2009

IKT-eszköz	Közép-Magyarország	Közép-Dunántúl	Nyugat-Dunántúl	Dél-Dunántúl	Észak-Magyarország	Észak-Alföld	Dél-Alföld
Mobiltelefon	2	1	3	4	7	6	5
Számítógép	1	2	3	5	6	7	4
Internet-hozzáférés	1	2	3	7	5	6	4
Szélessávú internet	1	2	3	4	5	6	7
Rangsorszám összege	5	7	12	20	23	25	20

A régiók ellátottsági rangsorát a leginkább IKT-eszköznek tekinthető mobiltelefon, számítógép, internet és szélessávú internet ellátottsági arányszámok figyelembe vételével kiszámítva 2009-ben az első helyen – adottságainál fogva – továbbra is a Közép-Magyarország régió szerepelt, ezt követte Közép-Dunántúl és Nyugat-Dunántúl. A lista második felében Dél-Dunántúl, Dél-Alföld, Észak-Magyarország és Észak-Alföld foglalt helyet.

A 2009. évi korrigált (TV-vel és vezetékes telefonnal kibővített) rangsort a 2008. évivel összevetve Nyugat-Dunántúl a rangsorban eggyel rosszabb pozícióba került, Közép-Dunántúl megelőzte. Dél-Dunántúl tartotta középső helyét. Az utolsó három helyen a rangsor változatlan volt. A legalacsonyabb és a legmagasabb összesített rangsorszám közötti különbség 23-ról 21-re csökkent.

2.2.2 Használat

A használati arányokat természetesen befolyásolják az ellátottság terén észlelt különbségek, bár az otthoni használaton kívül a munkahelyi, oktatási intézményi, nyilvános internetelési ponti számítógép- és internethasználatot is figyelembe vettük.

2009-ben mobiltelefonon Közép-Dunántúl lakói használták a legnagyobb arányban (94%). A legmagasabb és a legalacsonyabb érték közötti különbség 2009-ben 7 százalékpont volt, némileg magasabb, mint az előző évben, de a használati mutatók régiós szinten még így is viszonylag kiegyenlítettnek nevezhetőek, bár a keleti országrészben átlag alatti az arány.

3. tábla

Mobiltelefon-, számítógép- és internethasználók aránya az egyes régiókban

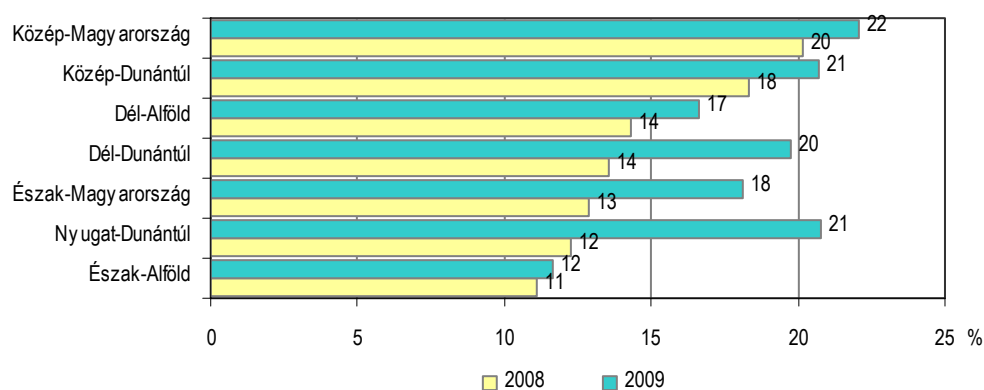
(%)

Megnevezés	Mobiltelefon-használók		Számítógépet használók		Internetet használók	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009
Közép-Magyarország	95	93	77	75	71	72
Közép-Dunántúl	95	94	69	70	65	66
Nyugat-Dunántúl	94	90	71	72	65	69
Dél-Dunántúl	93	90	66	66	60	61
Észak-Magyarország	91	87	63	61	57	57
Észak-Alföld	92	88	61	60	53	54
Dél-Alföld	93	90	64	63	60	59
Összesen	94	91	68	68	63	64

A számítógépet valaha már használt lakosok arányát a régió összlakosságára vetítve a 2009. évi mutató a mobiltelefonénál nagyobb eltéréseket jelez. A legalacsonyabb Észak-Alföld (60%), a legmagasabb Közép-Magyarország (75%) számítógép-használati mutatója. Az országos átlag (68%) alatt van a hét régióból négy, a három keleti régió és Dél-Dunántúl.

24. ábra

Az interneten vásárló lakosok aránya a régió lakosságán belül

Az internethasználók esetében hasonló a helyzet. Listavezető Közép-Magyarország (72%), a leginkább lemaradva az Észak-Alföld régió (54%) van, a keleti országrész e tekintetben is az országos átlag alatti arányszámokat mutat.

2008-ról 2009-re a Nyugat-Dunántúl internetes vásárlóinak a régió lakosságán belüli aránya – az interneten valaha már vásárlók figyelembe vételével – jelentősen, mintegy 9 százalékponttal nőtt (12%-ról 21%-ra). Ugyancsak kiemelkedő a Dél-Dunántúl ilyen típusú vásárlói arányának növekedése (14%-ról 20%-ra). A legkisebb mértékben Közép-Magyarország és Észak-Alföld arányszámai nőttek: 2, illetve 1 százalékponttal.

2009-ben az interneten vásárlók a legnagyobb arányban Közép-Magyarországon (22%), Közép-Dunántúlon (21%) és Nyugat-Dunántúlon (21%) voltak, a legkisebb arányban pedig Észak-Alföldön (12%).

4. tábla

A régiók IKT-használati rangsora, 2009

IKT-eszköz	Közép-Magyarország	Közép-Dunántúl	Nyugat-Dunántúl	Dél-Dunántúl	Észak-Magyarország	Észak-Alföld	Dél-Alföld
Mobiltelefon	2	1	3	5	7	6	4
Számítógép	1	3	2	4	6	7	5
Internet	1	3	2	4	6	7	5
E-kereskedelem	1	3	2	4	5	7	6
Rangsorszám összege	5	10	9	17	24	27	20

Összegezve megállapítható, hogy – Közép-Magyarország adottságaiból fakadó dominanciáját leszámítva – az egyes régiók között nincs digitális szakadéknak tekinthető számottevő eltérés.

3. Ellátottság és használat uniós összehasonlításban

Az Európai Unió 808/2004 sz. EK-rendelete a tagállamok információs társadalom statisztikájáról 2006-tól kötelezi a tagországokat, hogy az uniós módszertan és modellkérdőív szerint adatokat szolgáltatassanak az információs társadalom fejlődését mérő legfontosabb mutatók vonatkozásában. Az uniós tagországok száma 2007-ben Románia és Bulgária belépésével 27-re nőtt, így az uniós átlag EU-27 elnevezéssel szerepel a táblázatokban.

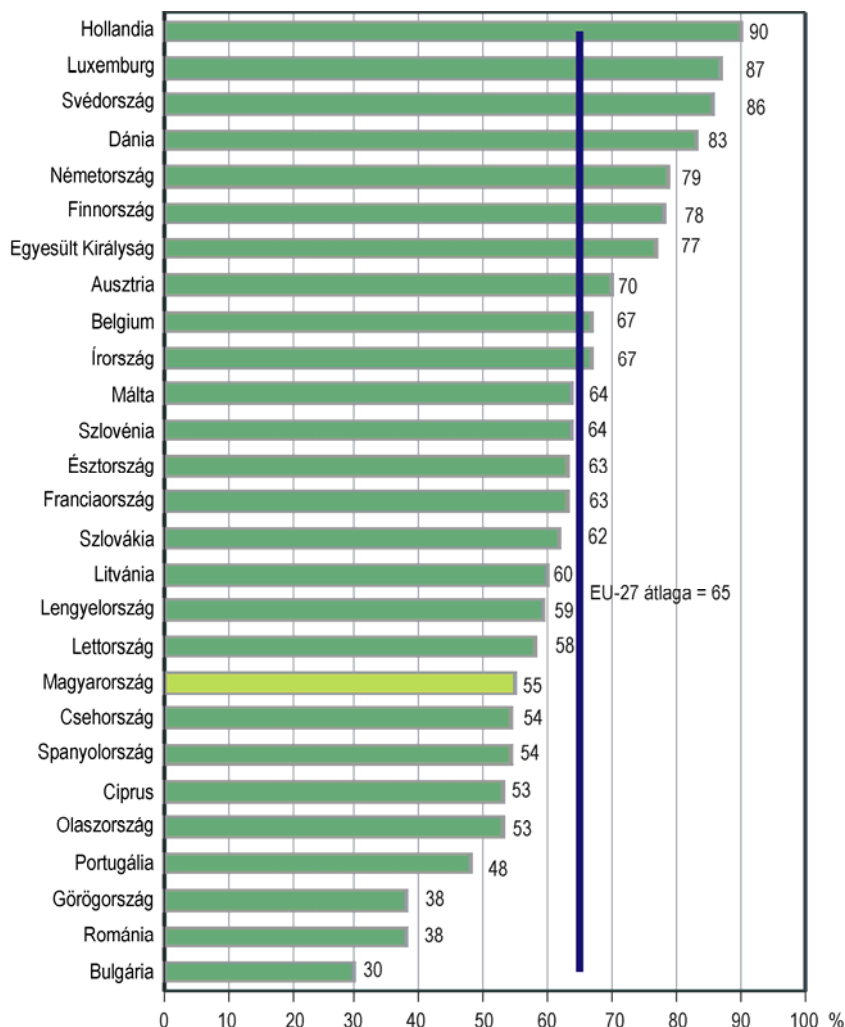
A kiemelt legfontosabb mutatók az internetellátottságra, valamint a számítógép- és internethasználatra, továbbá az internetes kereskedelem elterjedtségére vonatkoznak. A felhasznált adatok az Európai Unió statisztikai hivatalának (Eurostat) honlapján nyilvánosan elérhetők.

3.1 A tagországok háztartásainak internetellátottsága

Az uniós tagországok háztartásainak internetellátottsága 2008-ról 2009-re 5 százalékponttal nőtt, 65%-ra. Hollandia, Luxemburg és Svédország állnak az első három helyen, 90%-os, 87%-os és 86%-os internetellátottsági arányszámmal. Magyarország 55%-os mutatójával az uniós átlag alatt van, és az országok rangsorában a 19. helyen áll, lényegében megőrizve 2008. évi helyét. Két tagországban erőteljes növekedés következett be a háztartások internetellátottságában 2008-ról 2009-re: Lengyelország mutatója 11, Ciprusé 10 százalékponttal magasabb lett. A többi országban a változás 1 és 9 százalékpont közötti volt. A magyarországi 7 százalékpont jó eredménynek számít.

25. ábra

A háztartások internetellátottsága az Európai Unió tagországaiban, 2009

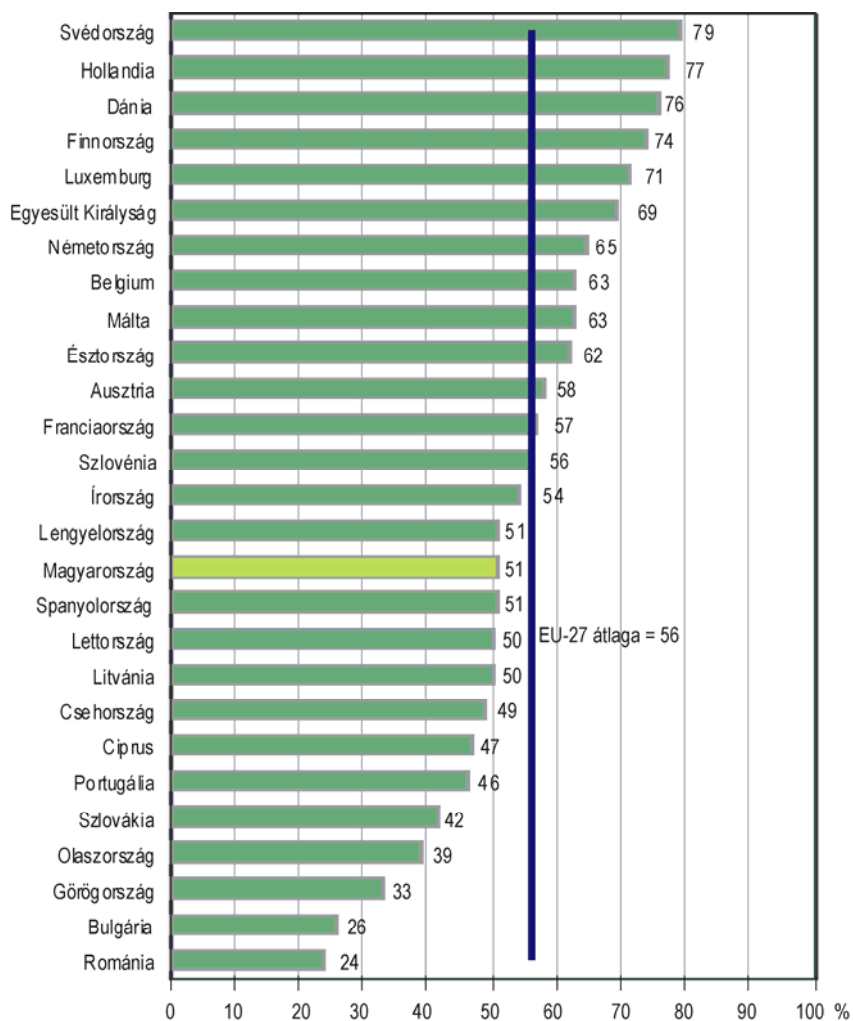
3.2 A tagországok háztartásainak szélessávúinternet-ellátottsága

Az uniós tagországok átlagában 2008-ról 2009-re a szélessáv terjedésének mutatója nagyobb mértékben változott, mint az interneté. 2009-ben az uniós átlag 56% volt, 7 százalékponttal magasabb az előző évinél. Kilenc tagállamban a növekedés 10 százalékpont, vagy afeletti volt. Magyarország szélessávúinternet-ellátottsága 42%-ról 51%-ra nőtt.

A legmagasabb százalékpontos növekedést ez alatt az idő alatt Ciprus érte el (14 százalékpont), de Csehország és Lengyelország szélessávval ellátott háztartásainak arányszáma is 13 százalékponttal nőtt. Magyarország a tagországok rangsorában ennél a mutatónál a 16. helyen áll, ami 2008-hoz képest előrelépés, 2007-hez képest stagnálás. A szélessávval ellátott háztartások aránya az összes háztartásra vetítve Svédországban (79%), Hollandiában (77%) és Dániában (76%) a legmagasabb.

26. ábra

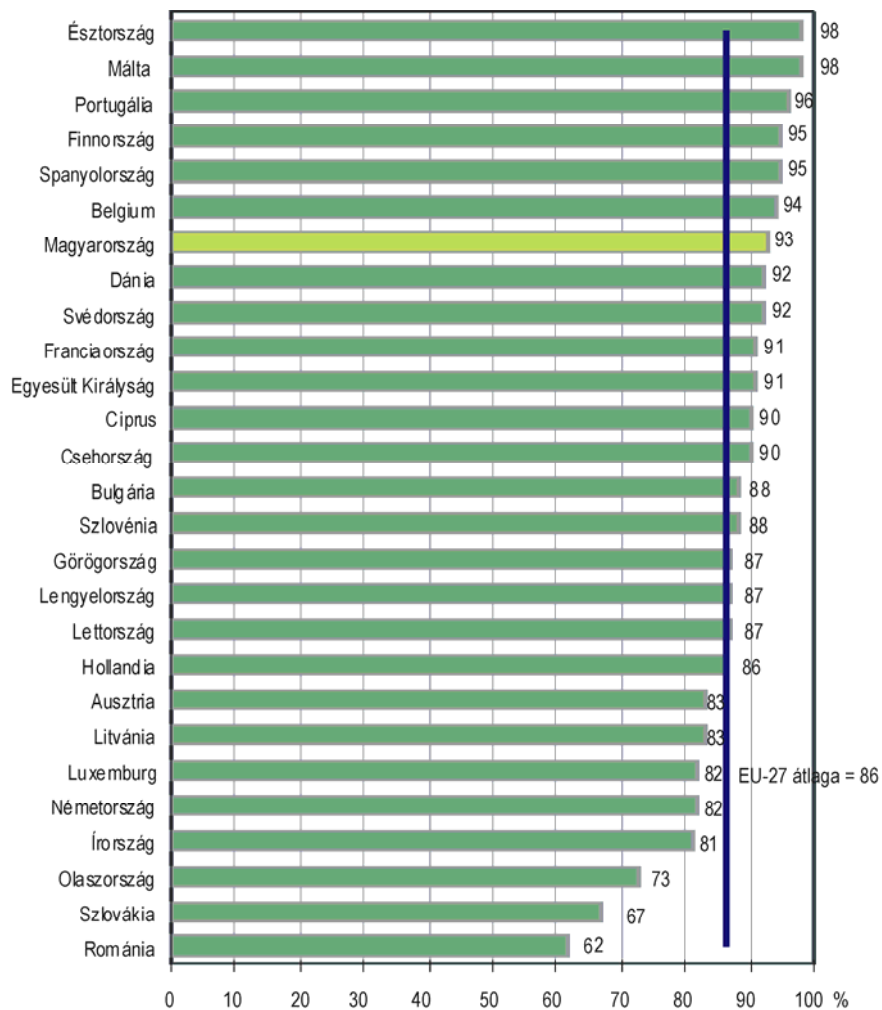
Szélessávú internetkapcsolattal rendelkező háztartások az összes háztartás arányában az Európai Unió tagországaiban, 2009

2009-ben az internettel rendelkező uniós háztartások 86%-a szélessávval csatlakozott a világhálóra, 2008-ban ugyanez az arány 80%. Az előző évhez képest 10 százalékpontot meghaladóan nőtt hét ország mutatója, ezek közül is kiemelkedik Románia, ahol a szélessávú internettel ellátott háztartások aránya az internetes háztartásokon belül 17 százalékponttal, 45%-ról 62%-ra bővült, a fejlődés valószínűleg az alacsony induló arányszámnak is köszönhető. Néhány telítettnek tekinthető országban az arányszámok nem változtak, vagy 1 százalékponttal még alacsonyabbak is az előző évinél: például Belgium (94%) és Franciaország (91%) esetében. Magyarország mutatója a magas bázis ellenére (2008-ban 87%) jelentős növekedést ért el (93%). 2009-ben az uniós tagországok között a hetedik helyen állt a rangsorban, ami a 2008. évvel megegyezik.

27. ábra

A szélessáv elterjedtsége az Európai Unió tagállamainak internetkapcsolattal rendelkező háztartásaiban, 2009

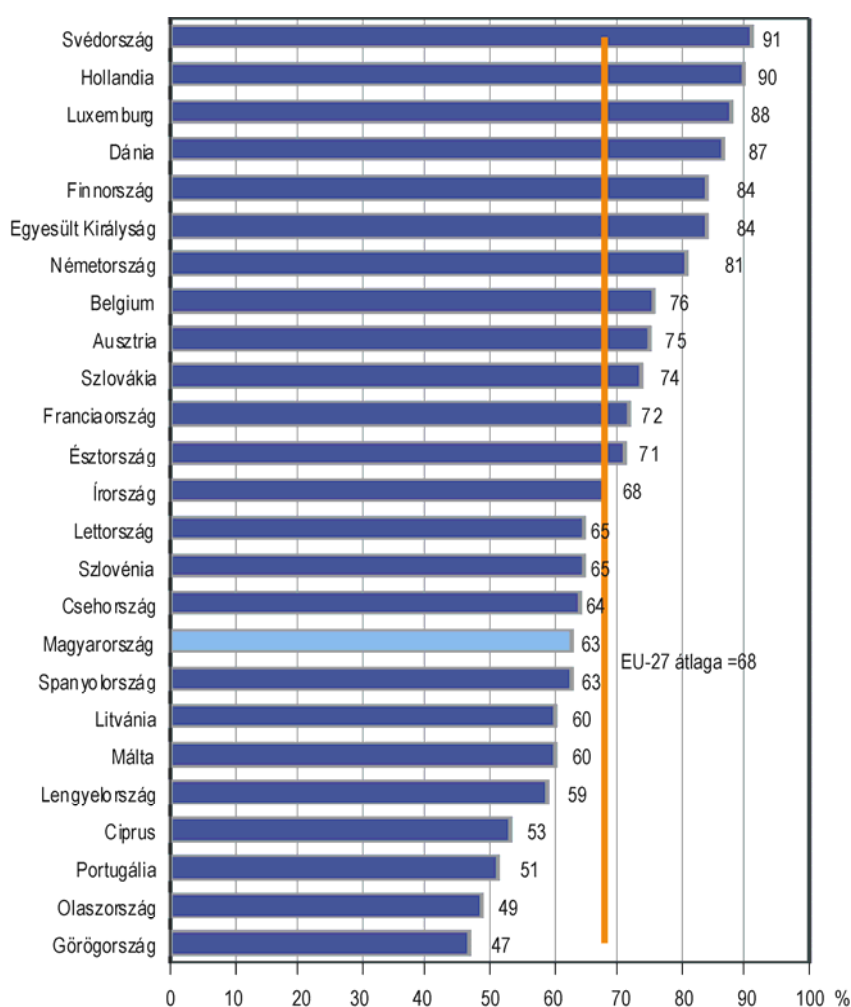

3.3 Számítógép-használat az unió tagállamaiban

A számítógép-használók arányának változása 2008-ról 2009-re az országok több mint felében (15 országban) –1 és 3 százalékpont közötti volt. A legnagyobb mértékű fejlődést Málta érte el, 9 százalékpontot, 60%-ra növelve a számítógép-használók arányát a lakosságon belül. A legnagyobb arányban Svédországban (91%), Hollandiában (90%) és Luxemburgban (88%) használják a számítógépet. Az uniós átlag 68%, Magyarország (63%) Spanyolországgal együtt a 17–18. helyen áll, ami a 2008-as 14–16. helyhez képest visszalépés.

28. ábra

A számítógép-használók aránya az Európai Unió országaiban, 2009

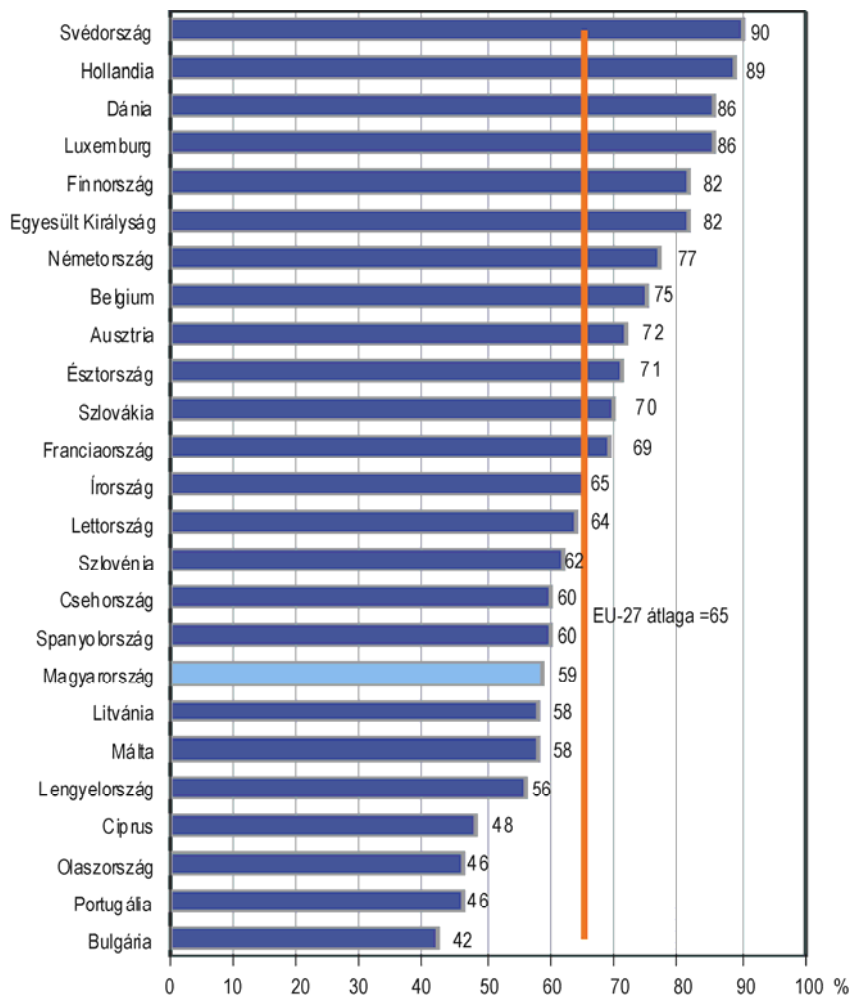

3.4 Internethasználat az unió tagállamaiban

2009-ben az unió népességének 65%-a volt tényleges internethasználó. A magyar átlag 59% volt, azonos a 2008. évvel és továbbra is az uniós átlag alatt maradt. A legerőteljesebben Málta internethasználóinak száma nőtt a tagországok közül, kilenc százalékponttal, 58%-ra. Lengyelország hét százalékpontjával a második a növekedés szempontjából, 49%-ról 56%-ra növelve az internethasználók számát. Mindkét ország veszélyezteti Magyarország rangsorban elfoglalt 18. helyét, mely már most alacsonyabb, mint 2008-ban (15.).

29. ábra

Internethasználat az Európai Unió tagállamaiban, 2009

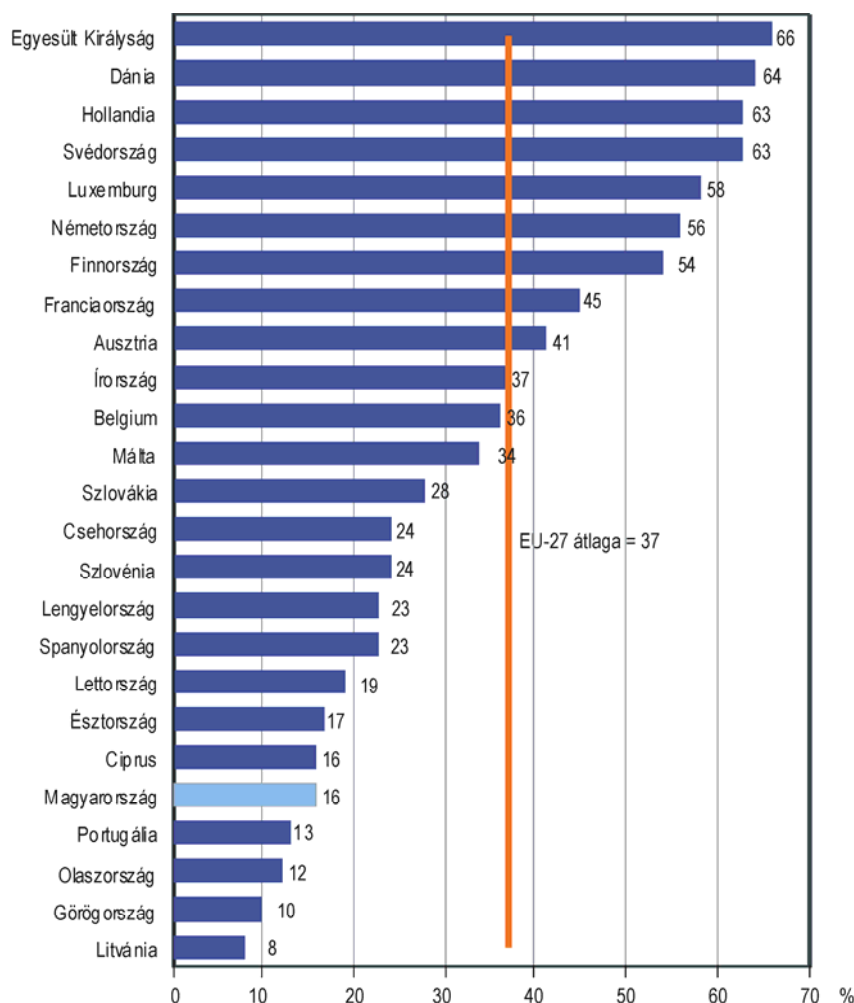

3.5 Internetes vásárlások elterjedtsége az unió tagállamaiban

2009-ben az uniós lakosság 37%-a vásárolt az interneten keresztül, 5 százalékponttal többen, mint 2008-ban. A legnagyobb internetes vásárlók az Egyesült Királyság (66%), Dánia (64%) és Hollandia (63%) lakosai. Kilenc tagország mutatója magasabb az uniós átlagnál.

30. ábra

Interneten vásárlók aránya az Európai Unió országaiban, 2009

Magyarország 16%-os arányszáma ezekhez képest igen szerény, bár 2 százalékponttal magasabb a 2008. évinél. A legjelentősebben Belgium, Málta és Svédország internetes vásárlóinak aránya nőtt: 10–15 százalékponttal. Magyarország rangsorban elfoglalt helye ebben a használati mutatóban is romlott, a 2008-as 19.-ről a 20–21. helyre került.

2008-ban a kiemelt ellátottsági mutatók összegének eltérése az Európai Unió azonos mutatóinak összegétől –12 százalékpont volt, ez 2009-re –8 százalékpontra módosult, tehát lemaradásunk némileg csökkent. A használati indikátorok hasonló összevetése rosszabb képet mutat, ezek a kiemelt mutatók összességükben 8 százalékponttal romlottak az előző évihez képest. Magyarország lemaradása tehát az igazán számító használati oldalon nőtt.

4. Táblázatok

1. A magyarországi háztartások infokommunikációs eszköz-ellátottsága régiók szerint.....	29
2. A magyarországi háztartások infokommunikációs eszköz-ellátottsága a nettó havi jövedelem tükrében	30
3. A magyarországi háztartások infokommunikációs eszköz-ellátottsága a háztartás típusa szerint	31
4. Szélessávú kapcsolattal rendelkező háztartások aránya az internetkapcsolattal rendelkező azonos típusú háztartásokon belül	32
5. Szélessávú kapcsolattal rendelkező háztartások megoszlása a háztartás jövedelme szerint	32
6. A háztartásokban használt internetkapcsolat típusai	32
7. Az internetelérésre használt eszköztípusok aránya az internetkapcsolattal rendelkező háztartásokban	33
8. A számítógép-használók arányának alakulása a lakosságon belül	33
9. A számítógép-használat aktualitásának szintje, 2009	34
10. A számítógépet használó személyek megoszlása életkor, iskolai végzettség, lakóhely szerint, 2009	34
11. A számítógép-használat gyakoriságának megoszlása az adott korcsoportban iskolai végzettség és lakóhely szerint, 2009	35
12. A számítógép-használat a használat helye szerint	35
13. Számítógép-használat helyének megoszlása a használó életkora, iskolai végzettsége és lakóhelye szerint, 2009	36
14. Számítógép-használók részvétele számítógép-használattal kapcsolatos, szervezett, legalább 3 órás képzésben, a legutóbbi oktatás időpontja szerint, 2009	37
15. Az internethasználók arányának alakulása a lakosságon belül	37
16. Az internethasználat aktualitásának szintje, 2009	38
17. Az internethasználat aktualitásának megoszlása életkor, iskolai végzettség, lakóhely szerint, 2009	38
18. Az internethasználat gyakorisága, 2009	39
19. Az internethasználat gyakoriságának megoszlása életkor, iskolai végzettség és lakóhely szerint, 2009	39
20. A csak egy helyen internetezők megoszlása az internethasználat helye szerint	40
21. Az internetezésre alkalmas mobileszközök terjedése	40
22. Magáncélú internethasználat használati célok szerint	40
23. e-Kormányzati portálok használata	41
24. Az internetes vásárlás aktualitásának a szintje, 2009	41
25. Az internetes vásárlások aktualitásának megoszlása életkor, iskolai végzettség, lakóhely szerint, 2009	42
26. Interneten rendelt áruk és szolgáltatások megoszlása a rendelt termék típusa szerint	43
27. Internetellátottság az Európai Unió tagországaiban	44
28. Az IKT-eszközök használóinak aránya a lakosság százalékában az Európai Unió országaiban	45
29. Magyarország pozíciója az EU-tagországok kiemelt IKT-ellátottsági és -használati mutatói alapján	46

1. A magyarországi háztartások infokommunikációs eszköz-ellátottsága régiók szerint

IKT-eszköz/ szolgáltatás megnevezése	Közép- Magyar- ország	Közép- Dunántúl	Nyugat- Dunántúl	Dél- Dunántúl	Észak- Magyar- ország	Észak- Alföld	Dél- Alföld	2009 (%)
								Magyar- ország összesen
2007								
TV	98,6	99,4	99,8	98,9	99,3	99,8	99,0	99,1
Mobiltelefon	88,1	87,3	87,0	86,1	82,9	84,4	87,1	86,4
Asztali számítógép	58,0	52,2	51,7	50,5	44,3	42,6	46,8	50,6
Hordozható számítógép	17,2	8,8	12,9	11,5	7,1	6,6	8,2	11,4
Kézi számítógép	2,9	1,6	1,7	1,9	0,8	0,8	1,1	1,8
Internet- hozzáférés	50,0	38,1	39,6	36,6	30,8	26,1	33,1	38,4
Szélessávú internet	45,6	31,9	31,1	28,9	24,9	21,4	29,6	33,0
Vezetékes telefon	71,8	60,5	72,2	64,5	59,8	57,8	48,3	63,2
2008								
TV	98,9	99,5	99,8	99,4	99,0	99,3	98,6	99,1
Mobiltelefon	89,2	88,9	89,5	88,0	85,5	86,4	87,6	88,0
Asztali számítógép	61,7	56,3	56,0	51,4	47,7	47,8	51,5	54,6
Hordozható számítógép	20,7	16,4	16,1	15,8	11,0	11,0	12,5	15,7
Kézi számítógép	4,5	2,4	3,1	2,4	1,4	1,7	1,6	2,8
Internet- hozzáférés	57,7	51,6	48,5	41,9	41,5	40,0	44,2	48,4
Szélessávú internet	51,2	45,0	41,7	33,1	35,6	35,5	40,0	42,3
Vezetékes telefon	69,0	60,8	68,5	61,0	59,7	52,5	47,0	60,9
2009								
TV	98,7	99,5	99,8	99,8	99,0	99,9	98,7	99,2
Mobiltelefon	91,1	92,3	90,9	90,0	88,7	89,2	89,7	90,4
Asztali számítógép	63,5	60,7	57,6	51,2	51,2	52,1	52,0	56,8
Hordozható számítógép	26,5	23,3	21,7	18,0	17,6	14,3	18,3	21,0
Kézi számítógép	5,2	3,9	4,1	3,6	2,1	2,3	2,2	3,6
Internet- hozzáférés	64,8	59,4	56,3	45,8	47,0	46,2	51,4	55,1
Szélessávú internet	59,6	55,5	51,2	42,2	43,8	43,0	48,2	50,9
Vezetékes telefon	65,1	55,7	61,1	59,3	55,3	48,7	43,0	56,7

2. A magyarországi háztartások infokommunikációs eszköz-ellátottsága a nettó havi jövedelem tükrében

(az eszközzel ellátott háztartások aránya az adott jövedelemkategóriában, %)

IKT-eszköz/szolgáltatás megnevezése	100 ezer Ft alatt	101-150 ezer Ft	151-200 ezer Ft	200 ezer Ft felett
2007				
TV	98,4	99,5	99,2	99,6
Mobiltelefon	71,0	88,4	95,1	97,8
Asztali számítógép	21,2	43,6	69,9	83,9
Hordozható számítógép	2,4	5,9	12,8	30,2
Kézi számítógép	0,4	1,1	1,8	4,5
Internet-hozzáférés	12,3	28,3	53,2	75,2
Szélessávú internet	10,3	22,8	46,1	66,6
2008				
TV	98,1	99,6	99,2	99,7
Mobiltelefon	73,0	88,6	95,1	97,0
Asztali számítógép	23,1	47,5	66,6	84,5
Hordozható számítógép	4,7	8,8	15,6	34,3
Kézi számítógép	0,6	0,8	2,6	7,3
Internet-hozzáférés	16,8	38,6	59,1	82,3
Szélessávú internet	14,7	33,6	50,9	72,8
2009				
TV	98,5	99,2	99,6	99,6
Mobiltelefon	78,5	90,3	95,5	98,2
Asztali számítógép	28,4	49,3	69,0	83,6
Hordozható számítógép	6,1	13,6	23,6	42,0
Kézi számítógép	1,1	1,1	3,3	9,1
Internet-hozzáférés	24,0	45,8	67,6	86,1
Szélessávú internet	22,5	41,8	61,8	80,5

3. A magyarországi háztartások infokommunikációs eszköz-ellátottsága a háztartás típusa szerint

(az azonos típusú háztartások százalékában)

Háztartás típusa	TV	Mobil-telefon	Asztali számítógép	Hordozható számítógép	Kézi számítógép	Internet-hozzáférés	Széles-sávú internet
2007							
Egytagú háztartás	98,1	69,6	22,8	6,5	0,6	18,7	15,6
Két felnőtt, gyermek nélkül	99,4	82,7	34,3	8,3	1,4	27,5	23,8
Három vagy több felnőtt, gyermek nélkül	99,5	94,6	69,5	17,1	2,9	54,6	47,6
Gyerekkorú taggal nem rendelkező háztartások összesen	99,1	82,9	42,5	10,6	1,7	33,8	29,2
Egy felnőtt, gyermek(ek)kel	98,4	91,0	54,9	7,5	0	34,9	30
Két felnőtt, gyermek(ek)kel	99,1	96,0	71,6	15,1	2,1	49,9	43,1
Három vagy több felnőtt, gyermek(ek)kel	99,6	95,3	74,3	11,1	1,9	53,0	44,1
Gyerekkorú taggal rendelkező háztartások összesen	99,3	95,4	71,4	13,2	1,9	50,0	42,6
Mindösszesen	99,1	86,4	50,6	11,4	1,8	38,4	33,0
2008							
Egytagú háztartás	98,2	73,0	24,3	9,3	1,3	22,7	19,5
Két felnőtt, gyermek nélkül	99,5	84,4	38,3	11,6	1,8	34,3	29,7
Három vagy több felnőtt, gyermek nélkül	99,2	94,8	73,8	22,0	3,7	67,8	58,5
Gyerekkorú taggal nem rendelkező háztartások összesen	99,1	84,6	46,0	14,3	2,3	42,0	36,2
Egy felnőtt, gyermek(ek)kel	98,4	94,2	65,8	13,0	0,4	50,8	43,9
Két felnőtt, gyermek(ek)kel	99,2	97,1	76,7	20,5	4,1	66,5	58,8
Három vagy több felnőtt, gyermek(ek)kel	99,6	96,3	78,1	17,9	4,9	64,5	58,7
Gyerekkorú taggal rendelkező háztartások összesen	99,3	96,6	76,4	19,0	4,1	64,6	57,7
Mindösszesen	99,1	88,0	54,6	15,7	2,8	48,4	42,3
2009							
Egytagú háztartás	98,0	79,0	28,0	11,7	1,3	29,7	27,9
Két felnőtt, gyermek nélkül	99,6	86,4	40,3	15,2	2,2	39,4	35,9
Három vagy több felnőtt, gyermek nélkül	99,7	97,0	76,5	31,9	6,0	74,7	68,5
Gyerekkorú taggal nem rendelkező háztartások összesen	99,2	87,8	48,7	19,7	3,2	48,2	44,3
Egy felnőtt, gyermek(ek)kel	99,3	92,9	65,3	9,9	0,0	53,7	51,5
Két felnőtt, gyermek(ek)kel	99,2	97,6	77,7	25,5	5,4	74,7	70,1
Három vagy több felnőtt, gyermek(ek)kel	99,5	97,1	80,6	25,8	4,5	73,9	68,6
Gyerekkorú taggal rendelkező háztartások összesen	99,3	97,0	77,9	24,5	4,7	72,9	68,2
Mindösszesen	99,2	90,4	56,8	21,0	3,6	55,1	50,9

4. Szélessávú kapcsolattal rendelkező háztartások aránya az internetkapcsolattal rendelkező azonos típusú háztartásokon belül

Háztartás típusa	2007	2008	2009
Egytagú háztartás	83,2	85,9	94,1
Két felnőtt, gyermek nélkül	86,5	86,6	91,2
Három vagy több felnőtt, gyermek nélkül	87,2	86,3	91,6
<i>Gyermekkorú taggal nem rendelkező háztartások összesen</i>	<i>86,4</i>	<i>86,3</i>	<i>91,9</i>
Egy felnőtt, gyermek(ek)kel	85,8	86,4	96,0
Két felnőtt, gyermek(ek)kel	86,3	88,4	93,9
Három vagy több felnőtt, gyermek(ek)kel	83,1	91,0	92,8
<i>Gyermekkorú taggal rendelkező háztartások összesen</i>	<i>85,1</i>	<i>89,3</i>	<i>93,6</i>
Mindösszesen	85,9	87,4	92,5

5. Szélessávú kapcsolattal rendelkező háztartások megoszlása a háztartás jövedelme szerint

Háztartás jövedelme	2007	2008	2009
100 ezer Ft -ig	9,6	9,2	11,5
101–150 ezer Ft	18,9	20,7	21,9
151–200 ezer Ft	29,5	26,6	26,8
200 ezer fölött	42,0	43,4	39,8
Összesen	100,0	100,0	100,0

6. A háztartások megoszlása a használt internetkapcsolat típusa szerint

Kapcsolattípus	2007	2008	2009
Analóg telefonvonal (dial-up) vagy ISDN	12,3	9,6	6,1
xDSL	46,7	45,9	44,1
Egyéb szélessávú (pl.kábel, szélessávú mobil)	34,0	38,2	45,4
Keskenysávú mobilkapcsolat	7,0	6,3	4,4
Összesen	100,0	100,0	100,0

7. Az internetelésre használt eszköztípusok aránya az internetkapcsolattal rendelkező háztartásokban

Megnevezés	2007	2008	2009
Asztali számítógép	91,7	90,2	88,2
Hordozható számítógép (laptop)	20,7	25,6	32,4
Egyéb mobileszköz (mobiltelefon, palmtop stb.)	8,5	9,0	8,3
Televíziókészülék (speciális internetegységgel, pl. digitális TV vagy set-top-box)	1,1	2,4	2,6
Játékkonzol	1,8	1,7	2,8

8. A számítógép-használók arányának alakulása a lakosságon belül

Megnevezés	2007	2008	2009
Számítógépet valaha is használók	62,4	68,5	67,7
Számítógépet a felmérést megelőző negyedévben használók	58,3	63,4	62,6
Számítógépet 3 hónapnál régebben, de egy éven belül használók	1,7	2,2	2,2
Számítógépet egy évnél régebben használók	2,4	2,9	2,8

9. A számítógép-használat aktualitásának szintje, 2009

(%)

Megnevezés	Megoszlás az utolsó használat szerint	Az utolsó használat megoszlása nemek szerint	
		nők	férfiak
A felmérést megelőző 3 hónapban használók	92,6	50,89	49,11
A felmérést megelőzően több mint 3 hónapja, de egy évnél nem régebben használók	3,3	54,4	45,6
A felmérést megelőzően régebben mint egy éve használók	4,2	57,2	42,8
Összesen	100,0	51,3	48,7

10. A számítógépet használó személyek megoszlása életkor, iskolai végzettség, lakóhely szerint, 2009

(%)

Megnevezés	Számítógépet 3 hónapon belül használók	Számítógépet 3–12 hónapon belül használók	Számítógépet több mint egy éve használók	Számítógépet már valamikor használók
Életkor szerint				
16–24 éves	21,6	7,2	8,8	20,6
25–34 éves	26,3	13,9	17,8	25,5
35–44 éves	21,7	26,1	10,3	21,4
45–54 éves	17,9	20,8	8,5	17,6
55–64 éves	10,4	23,3	28,7	11,6
65–74 éves	2,0	8,8	25,9	3,3
Iskolai végzettség szerint				
Alapfokú	27,0	48,8	35,9	28,1
Középfokú	46,4	37,8	50,6	46,3
Felsőfokú	26,6	13,4	13,4	25,6
Lakóhely szerint				
Közép-Magyarország	32,5	37,2	31,1	32,6
Közép-Dunántúl	11,7	7,1	8,1	11,4
Nyugat-Dunántúl	10,5	17,9	7,4	10,7
Dél-Dunántúl	9,1	9,3	12,0	9,3
Észak-Magyarország	11,0	6,0	10,7	10,9
Észak-Alföld	12,9	14,2	15,3	13,0
Dél-Alföld	12,1	8,3	15,4	12,2
Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0

11. A számítógép-használat gyakoriságának megoszlása az adott korcsoportban iskolai végzettség és lakóhely szerint, 2009

(%)

Megnevezés	Naponta használók	Hetente használók	Havonta használók	Havinál ritkábban használók
Életkor szerint				
16–24 éves	84,4	13,3	2,1	0,2
25–34 éves	79,8	17,2	2,9	0,1
35–44 éves	78,4	18,1	2,8	0,7
45–54 éves	77,2	19,8	2,9	0,2
55–64 éves	75,3	18,7	5,2	0,9
65–74 éves	57,9	31,6	7,6	2,9
Iskolai végzettség szerint				
Alapfokú	66,3	27,7	5,1	0,9
Középfokú	81,2	15,9	2,7	0,3
Felsőfokú	88,5	9,9	1,6	0,1
Lakóhely szerint				
Közép-Magyarország	80,7	15,7	3,4	0,2
Közép-Dunántúl	78,1	19,7	2,0	0,3
Nyugat-Dunántúl	75,9	19,1	4,9	0,1
Dél-Dunántúl	78,3	18,2	2,5	1,0
Észak-Magyarország	82,9	13,8	2,6	0,6
Észak-Alföld	76,0	20,1	3,6	0,3
Dél-Alföld	79,1	18,8	1,5	0,7
Összesen	79,1	17,5	3,0	0,4

12. A számítógép-használat a használat helye szerint

(%)

Használat helye	A használati helyek megoszlása a jelölések alapján			Számítógép-használat helyszínei a tényleges használók arányában		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009
Otthon	47,4	49,1	52,4	82,9	85,4	91,6
Munkahelyen	23,5	22,3	21,5	41,1	38,8	37,6
Oktatási intézményben	12,3	10,9	10,4	21,6	19,0	18,2
Más személy lakásán	12,1	12,6	11,1	21,1	21,9	19,4
Egyéb helyen	4,7	5,1	4,6	8,3	8,9	8,0
Összesen	100,0	100,0	100,0	–	–	–

**13. Számítógép-használat helyének megoszlása a használó életkora,
iskolai végzettsége és lakóhelye szerint, 2009**

(%)					
Megnevezés	Otthon	Munkahelyen	Oktatási intézményben	Más személy lakásán	Egyéb helyen
Életkor szerint					
16–24 éves	43,0	3,8	29,3	16,6	7,4
25–34 éves	52,3	23,8	5,0	13,5	5,4
35–44 éves	54,8	30,7	3,9	7,7	2,9
45–54 éves	55,9	32,5	3,8	5,7	2,1
55–64 éves	63,2	24,9	2,2	6,4	3,3
65–74 éves	78,2	5,3	1,6	12,5	2,4
Iskolai végzettség szerint					
Alapfokú	56,1	7,3	15,9	14,9	5,7
Középfokú	52,9	20,9	10,4	11,6	4,1
Felsőfokú	48,5	33,8	6,1	7,3	4,4
Lakóhely szerint					
Közép-Magyarország	52,4	24,1	8,7	10,9	3,9
Közép-Dunántúl	53,7	21,1	10,1	11,2	3,9
Nyugat-Dunántúl	53,2	23,5	9,2	9,4	4,7
Dél-Dunántúl	47,1	20,8	12,7	13,3	6,2
Észak-Magyarország	52,8	18,3	11,1	12,5	5,2
Észak-Alföld	53,7	19,7	12,1	10,6	3,9
Dél-Alföld	52,7	18,6	12,2	10,6	6,0
Összesen	52,4	21,5	10,4	11,1	4,6

14. Számítógép-használók részvétele számítógép-használattal kapcsolatos, szervezett, legalább 3 órás képzésben, a legutóbbi oktatás időpontja szerint, 2009

(az adott csoport számítógép-használóinak százalékában)

Megnevezés	3 hónapon belül	3–12 hónapja	1–3 éve	Több mint 3 éve	Soha
Életkor szerint					
16–24 éves	32,4	9,9	21,7	19,6	16,4
25–34 éves	5,5	3,0	12,5	45,5	33,5
35–44 éves	6,5	4,4	10,2	36,2	42,7
45–54 éves	6,1	2,9	11,3	36,2	43,5
55–64 éves	3,5	2,5	6,1	42,2	45,8
65–74 éves	1,4	2,0	2,7	37,0	56,9
Iskolai végzettség szerint					
Alapfokú	17,0	5,4	8,4	18,0	51,2
Középfokú	9,7	4,5	14,2	37,8	33,9
Felsőfokú	6,8	3,9	14,4	52,1	22,8
Lakóhely szerint					
Közép-Magyarország	10,8	4,3	10,8	40,9	33,2
Közép-Dunántúl	11,4	2,9	11,8	35,6	38,3
Nyugat-Dunántúl	9,5	3,7	12,7	35,0	39,0
Dél-Dunántúl	10,1	6,9	14,1	32,4	36,5
Észak-Magyarország	10,7	5,6	11,9	36,1	35,7
Észak-Alföld	11,6	3,9	15,4	28,7	40,3
Dél-Alföld	12,8	6,0	14,8	33,3	33,2
Összesen	11,0	4,6	12,6	35,9	35,9

15. Az internethasználók arányának alakulása a lakosságon belül

(%)

Megnevezés	2007	2008	2009
Internetet valaha is használók	54,4	62,7	63,7
Internetet a felmérést megelőző negyedévben használók	51,6	58,7	59,3
Internetet 3 hónapnál régebben, de egy éven belül használók	3,1	2,4	2,5
Internetet egy évnél régebben használók	2,1	1,7	1,9

16. Az internethasználat aktualitásának szintje, 2009

(internethasználat az igénybevétel utolsó időpontja szerint, %)

Megnevezés	Megoszlás az utolsó használat szerint	Az utolsó használat megoszlása nemek szerint	
		nők	férfiak
A felmérést megelőző 3 hónapban használók	93,2	50,8	49,2
A felmérést megelőzően több mint 3 hónapja, de egy évnél nem régebben használók	3,9	55,0	45,0
A felmérést megelőzően régebben mint egy éve használók	2,9	54,8	45,2
Összesen	100,0	51,1	48,9

17. Az internethasználat aktualitásának megoszlása életkor, iskolai végzettség, lakóhely szerint, 2009

(%)

Megnevezés	Internetet 3 hónapon belül használók	Internetet 3–12 hónapon belül használók	Internetet több mint egy éve használók
Életkor szerint			
16–24 éves	96,2	2,1	1,6
25–34 éves	94,6	3,6	1,8
35–44 éves	93,8	3,9	2,3
45–54 éves	94,6	3,7	1,7
55–64 éves	85,2	6,5	8,4
65–74 éves	71,5	13,3	15,1
Iskolai végzettség szerint			
Alapfokú	89,7	6,5	3,8
Középfokú	93,4	3,6	3,0
Felsőfokú	96,1	1,9	2,0
Lakóhely szerint			
Közép-Magyarország	93,1	4,3	2,5
Közép-Dunántúl	95,0	3,4	1,6
Nyugat-Dunántúl	91,0	5,6	3,4
Dél-Dunántúl	92,5	3,9	3,5
Észak-Magyarország	94,6	3,1	2,3
Észak-Alföld	92,3	3,8	3,9
Dél-Alföld	93,5	2,6	3,9
Összesen	93,2	3,9	2,9

18. Az internethasználat gyakorisága, 2009

(%)

Megnevezés	Megoszlás az utolsó használat szerint	Használat gyakoriságának megoszlása nemeken belül		Használat gyakoriságának megoszlása nemek között	
		nő	férfi	nő	férfi
Internetet csaknem minden nap használók	76,8	75,9	77,7	50,2	49,8
Internetet nem minden nap, de legalább hetente egyszer használók	19,9	20,5	19,2	52,5	47,5
Internetet legalább havonta egyszer használók	2,9	3,1	2,8	53,1	46,9
Internetet ritkábban mint havonta egyszer használók	0,4	0,5	0,3	64,9	35,1
Összesen	100,0	100,0	100,0	50,8	49,2

19. Az internethasználat gyakoriságának megoszlása életkor, iskolai végzettség és lakóhely szerint, 2009

(%)

Megnevezés	Internetet napi gyakorisággal használók	Internetet heti gyakorisággal használók	Internetet havi gyakorisággal használók	Internetet ritkábban, mint havonta használók
Életkor szerint				
16–24 éves	81,8	15,8	2,1	0,3
25–34 éves	77,8	19,0	3,0	0,2
35–44 éves	75,8	20,5	3,2	0,4
45–54 éves	73,6	23,8	2,3	0,3
55–64 éves	75,9	19,1	3,8	1,2
65–74 éves	49,6	40,2	8,8	1,5
Iskolai végzettség szerint				
Alapfokú	63,8	30,5	5,1	0,6
Középfokú	78,9	18,0	2,7	0,4
Felsőfokú	85,5	13,2	1,2	0,2
Internethasználó lakóhelye				
Közép-Magyarország	79,3	17,5	2,8	0,4
Közép-Dunántúl	76,5	21,4	1,8	0,3
Nyugat-Dunántúl	72,3	23,0	4,2	0,4
Dél-Dunántúl	74,2	21,2	4,2	0,5
Észak-Magyarország	78,4	18,9	2,6	0,2
Észak-Alföld	74,6	21,2	3,6	0,6
Dél-Alföld	77,1	20,7	1,7	0,4
Összesen	76,8	19,9	2,9	0,4

20. A csak egy helyen internetezők megoszlása az internethasználat helye szerint

Megnevezés	(%)		
	2007	2008	2009
Csak otthon internetezők	63,6	72,8	84,2
Csak munkahelyen internetezők	16,8	11,2	7,0
Csak oktatási intézményben internetezők	6,4	3,7	2,1
Csak más személy lakásán internetezők	9,8	10,2	5,1
Csak egyéb helyen internetezők (könyvtár, internet-kávézó stb.)	3,4	2,1	1,6
Összesen	100,0	100,0	100,0

21. Az internetezésre alkalmas mobileszközök terjedése

Mobileszköz megnevezése	(%)		
	A tényleges internethasználók arányában		
	2007	2008	2009
Keskenysávú mobiltelefon	8,3	7,2	7,3
Szélessávú mobiltelefon	2,4	3,5	3,0
Kézi számítógép	3,6	3,8	5,3
Hordozható számítógép drótnélküli kapcsolattal	4,5	7,0	12,8

22. Magáncélú internethasználat használati célok szerint

Megnevezés	(%)					
	Használati célokra adott jelölések megoszlása			Az adott céllal internetezők aránya az összes tényleges használóhoz viszonyítva		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009
Kommunikáció	30,1	30,9	31,6	94,6	92,7	95,5
Információkeresés, online szolgáltatások igénybevétele	31,4	31,7	31,1	98,5	94,8	93,8
Áruk és szolgáltatások eladása, banki szolgáltatások igénybevétele	7,8	8,6	6	24,6	25,8	18
Kapcsolattartás közhivatalokkal	15,4	14	17,6	48,5	42	53,2
Oktatással, képzéssel kapcsolatos szolgáltatások igénybevétele	15,2	14,8	13,8	47,7	44,2	41,6
Összesen	100,0	100,0	100,0	-	-	-

23. e-Kormányzati portálok használata

(%)

A használat célja	Használati célokra adott jelölések megoszlása	Az adott céllal internetezők az összes tényleges használó százalékában
2007		
Információszerzés a közhivatalok honlapjairól	40,0	42,0
Űrlapok letöltése	35,2	37,0
Kitöltött űrlapok elküldése	24,8	26,1
2008		
Információszerzés a közhivatalok honlapjairól	44,0	37,8
Űrlapok letöltése	33,9	29,2
Kitöltött űrlapok elküldése	22,1	19,0
2009		
Információszerzés a közhivatalok honlapjairól	44,8	38,7
Űrlapok letöltése	33,4	28,8
Kitöltött űrlapok elküldése	21,7	18,7

24. Az internetes vásárlás aktualitásának a szintje, 2009

(%)

Megnevezés	Megoszlás az utolsó vásárlás időpontja szerint	Megoszlás nemek szerint	
		nők	férfiak
A felmérést megelőző 3 hónapban	47,4	46,3	53,7
A felmérést megelőző 3–12 hónapban	36,9	50,4	49,6
A felmérést megelőző 12 hónapnál régebben	15,6	43,4	56,6
Összesen	100,0	47,4	52,6

**25. Az internetes vásárlások aktualitásának megoszlása életkor,
iskolai végzettség, lakóhely szerint, 2009**

(%)

Megnevezés	Interneten három hónapon belül vásárlók	Interneten 3–12 hónapon belül vásárlók	Interneten több mint egy éve vásárlók
Életkor szerint			
16–24 éves	43,5	38,4	18,1
25–34 éves	48,3	35,9	15,8
35–44 éves	46,9	37,3	15,8
45–54 éves	51,6	35,3	13,2
55–64 éves	46,8	39,1	14,1
65–74 éves	44,4	41,9	13,7
Iskolai végzettség szerint			
Alapfokú	37,2	44,7	18,1
Középfokú	45,4	37,8	16,8
Felsőfokú	55,2	32,0	12,8
Lakóhely szerint			
Közép-Magyarország	48,3	36,0	15,8
Közép-Dunántúl	54,2	32,9	12,9
Nyugat-Dunántúl	41,2	37,1	21,6
Dél-Dunántúl	47,8	39,5	12,7
Észak-Magyarország	41,9	42,4	15,7
Észak-Alföld	46,9	34,6	18,5
Dél-Alföld	49,2	38,1	12,7
Összesen	47,4	36,9	15,6

**26. Interneten rendelt áruk és szolgáltatások megoszlása
a rendelt termék típusa szerint**

(jelölés gyakorisága az összes jelölés arányában, %)

Megnevezés	2007	2008	2009
Élelmiszer	3,9	2,4	2,7
Háztartási eszköz	4,5	5,4	6,2
Filmek, zenék	9,2	6,2	6,8
Könyv, magazin, újság, távoktatási anyagok	18,6	20,2	17,2
Ruházat, kiegészítő, sportfelszerelés	8,4	11,6	12,2
Számítógépes szoftver	6,2	4,8	6,0
Számítógépes hardver	4,7	4,2	4,3
Szórakoztató elektronika	6,3	6,4	5,9
Részvényvásárlás, pénzügyi szolgáltatás, biztosítás	2,2	2,0	1,5
Utazás, üdülés	10,2	10,0	11,3
Jegyvásárlás	12,4	11,9	9,3
Szerencsejátékok	2,3	2,4	6,1
Egyéb nem említett	11,2	12,6	10,5
Összesen	100,0	100,0	100,0

27. Internetellátottság az Európai Unió tagországában

(%)

Megnevezés	Internettel rendelkező háztartások aránya			Szélessávú internetkapcsolattal rendelkező háztartások					
				az összes háztartás arányában			az internetes háztartások arányában		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009	2007	2008	2009
EU-27	54	60	65	42	49	56	77	80	86
Ausztria	60	69	70	46	54	58	77	79	83
Belgium	60	64	67	56	60	63	94	95	94
Bulgária	19	25	30	15	21	26	81	82	88
Ciprus	39	43	53	20	33	47	52	77	90
Csehország	35	46	54	28	36	49	80	79	90
Dánia	78	82	83	70	74	76	89	90	92
Egyesült Királyság	67	71	77	57	62	69	85	86	91
Észtország	53	58	63	48	54	62	90	94	98
Finnország	69	72	78	63	66	74	91	91	95
Franciaország	49	62	63	43	57	57	87	92	91
Görögország	25	31	38	7	22	33	29	73	87
Hollandia	83	86	90	74	74	77	89	86	86
Írország	57	63	67	31	43	54	54	68	81
Lengyelország	41	48	59	30	38	51	72	80	87
Lettország	51	53	58	32	40	50	63	75	87
Litvánia	44	51	60	34	43	50	77	84	83
Luxemburg	75	80	87	58	61	71	77	76	82
Magyarország	38	48	55	33	42	51	86	87	93
Málta	54	59	64	44	55	63	82	94	98
Németország	71	75	79	50	55	65	70	73	82
Olaszország	43	47	53	25	31	39	58	66	73
Portugália	40	46	48	30	39	46	77	85	96
Románia	22	30	38	8	13	24	36	45	62
Spanyolország	45	51	54	39	45	51	88	87	95
Svédország	79	84	86	67	71	79	85	84	92
Szlovákia	46	58	62	27	35	42	57	61	67
Szlovénia	58	59	64	44	50	56	76	84	88

Forrás: EUROSTAT

<http://epp.Eurostat.ec.europa.eu>

28. Az IKT-eszközök használóinak aránya a lakosság százalékában az Európai Unió országában

(%)

Megnevezés	Számítógép-használók			Internethasználók			Interneten vásárlók		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009	2007	2008	2009
EU-27	63	66	68	57	62	65	30	32	37
Ausztria	73	76	75	67	71	72	36	37	41
Belgium	70	71	76	67	69	75	21	21	36
Bulgária	35	40	44	31	35	42	3	3	5
Ciprus	47	47	53	38	39	48	10	9	16
Csehország	55	63	64	49	58	60	17	23	24
Dánia	84	86	87	81	84	86	56	59	64
Egyesült Királyság	78	80	84	72	76	82	53	57	66
Észtország	65	66	71	64	66	71	9	10	17
Finnország	81	84	84	79	83	82	48	51	54
Franciaország	69	71	72	64	68	69	35	40	45
Görögország	40	44	47	33	38	42	8	9	10
Hollandia	87	88	90	84	87	89	55	56	63
Írország	62	67	68	57	63	65	33	36	37
Lengyelország	52	55	59	44	49	56	16	18	23
Lettország	58	63	65	55	61	64	11	16	19
Litvánia	52	56	60	49	53	58	6	6	8
Luxemburg	80	83	88	78	81	86	47	49	58
Magyarország	58	63	63	52	59	59	11	14	16
Málta	48	51	60	45	49	58	20	22	34
Németország	78	80	81	72	75	77	52	53	56
Olaszország	43	46	49	38	42	46	10	11	12
Portugália	46	46	51	40	42	46	9	10	13
Románia	34	35	42	24	29	33	3	4	2
Spanyolország	57	61	63	52	57	60	18	20	23
Svédország	88	89	91	80	88	90	53	53	63
Szlovákia	64	72	74	56	66	70	16	23	28
Szlovénia	58	60	65	53	56	62	16	18	24

Forrás: EUROSTAT

<http://epp.eurostat.ec.europa.eu>

29. Magyarország pozíciója az EU-tagországok kiemelt IKT-ellátottsági és -használati mutatói alapján,

Megnevezés	Magyarországi arány-szám, %	EU-27 átlaga, %	Eltérés az uniós átlagtól	Magyarország rangsor-száma	Magyarországi arány-szám, %	EU-27 átlaga, %	Eltérés az uniós átlagtól	Magyarország rangsor-száma
	2008				2009			
Internetkapcsolattal rendelkező háztartások	48	60	-12	19-20	55	65	-10	19
Szélessávú internetkapcsolattal rendelkező háztartások (az összes háztartáshoz viszonyítva)	42	49	-7	17	51	56	-5	15-17
Szélessávú internetkapcsolattal rendelkező háztartások (az internetes háztartások számához viszonyítva)	87	80	7	7-8	93	86	7	7
Tényleges számítógéphasználók aránya	63	66	-3	14-16	63	68	-5	17-18
Tényleges internethasználók aránya	59	62	-3	15	59	65	-6	18
Interneten éven belül vásárlók aránya	14	32	-18	19	16	37	-21	20-21

5. Módszertan

IKT = információs és kommunikációs technológia

Kiemelt mutatók:

Ellátottság: internetkapcsolattal rendelkező háztartások, szélessávú internetkapcsolattal rendelkező háztartások az összes háztartáshoz viszonyítva, szélessávú internetkapcsolattal rendelkező háztartások az internetes háztartások számához viszonyítva.

Használat: tényleges számítógép-használók aránya, tényleges internethasználók aránya, interneten éven belül vásárlók aránya.

A felvétel legfontosabb jellemzői

Az adatgyűjtés célja: a háztartások IKT-eszköz-ellátottságának és az egyének IKT-eszköz-használati szokásainak felmérése alapján, nemzetközileg összehasonlítható adatok előállítása az információs társadalom fejlődésére vonatkozóan, a hazai és nemzetközi döntéshozók számára.

Megfigyelési egység: a legalább egy 16–74 éves taggal rendelkező **háztartások** és azon belül háztartásonként egy 16–74 éves **személy**.

Adatszolgáltatók: kijelölt háztartások és azon belül egy 16–74 éves személy.

Vonatkozási időszak: 2009 I. negyedéve.

Az adatgyűjtés végrehajtásának időszaka: 2009. május 1–24.

Bruttó mintanagyság: 10 057 háztartás

Korrigált bruttó mintanagyság (azok a háztartások, ahol van 16–74 év közötti háztartástag): 8695 háztartás

Válaszadó háztartások száma: 6959 háztartás.

A mintában szereplő egyének száma: 6959

Válaszadási arány: 80%

A felvétel jellege: önkéntes.

A teljeskörűsítés a népsűrűség, a nem és a korcsoport figyelembevételével került végrehajtásra, a 2001. évi census továbbvitt adatainak felhasználásával. Külön súlyt kaptak a háztartások és külön súlyt az egyének.

Az alsó és felső korhatár alkalmazása miatt a felmérés célsokasága tehát szűkebb, mint az összes háztartás és összlakosság csoportja, ezért értelemszerűen minden teljeskörűsített adat, háztartás és lakossághoz viszonyított mutató erre a tudatosan szűkített körre vonatkozik. Ugyanakkor az egyszerűség kedvéért az elemzés során mindenhol a *lakosság* megnevezés szerepel, mely alatt a felmérés célsokasága értendő.

Az összlakosság szűkítésének módszertani oka, hogy a célsokaság meghatározásánál a tagállamok az IKT-eszközök birtoklásában és használatában való érintettségre, a lehetséges nem-válaszolási arány minimalizálására, a válaszok (életkortól is függő) megbízhatóságára, tehát jó adatminőségre törekedtek. A legtöbb EU-tagállamban tapasztaltak szerint a 16–74 év közötti korosztály tekinthető az IKT-használat szempontjából a legérintettebb korcsoportnak, ezért a tagállamok közös megegyezéssel a 16–74 évnél húzták meg a célsokaság határait. Ugyanakkor ez nem jelenti azt, hogy az átmenetileg kimaradó korcsoportok érdektelenek lennének a megfigyelés későbbi nemzetközi továbbfejlesztése szempontjából.

Fogalmak, definíciók

Háztartási szint mérésének általános statisztikai fogalmai

Háztartás fogalma

Az **ellátottságot a háztartás szintjén vizsgáltuk**. A háztartás állhat egy vagy több családból, és az azokkal együtt élő rokon vagy nem rokon személyekből, de közös háztartásban élhetnek családot nem képező rokon vagy nem rokon személyek is, pl. testvérek, valamelyik szülő elvált gyermekével, nagyszülő unokával, barátok (ún. nem családháztartások). Az egyedülálló egy háztartást alkot.

A háztartás tagjai közé sorolandók azon személyek, akik hosszabb-rövidebb ideig ugyan a háztartástól távol élnek, de a jövedelmi-fogyasztói közösségből nem váltak ki:

- a rövidebb ideig (üdülés, látogatás, külföldi kiküldetés, vagy kórházi ápolás miatt) távol lévők,
- a más helyiségben – esetleg átmenetileg külföldön – dolgozók, ha időnként hazajárnak, a háztartás egészének jövedelméhez keresetükkel hozzájárulnak,
- a huzamosan külföldön dolgozó személy, ha ő a háztartásfő, és a háztartás rendelkezik a keresetével,
- a távol lévő (albérlésben, kollégiumban, rokonnál, esetleg külföldön lakó) tanulók, ha anyagi ellátásukról elsősorban az adatszolgáltató háztartás gondoskodik,

továbbá

- a háztartással együtt élő, olyan eltartási szerződéses eltartott, aki természetbeni ellátást kap az eltartótól, külön kiadásait pedig az eltartóval együtt számba lehet venni,
- a háztartásban élő állami gondozott (családi állása nem „gyermek”, hanem „nem rokon” személy).

Nem sorolandók a háztartás tagjai közé:

azok, akik tanulás vagy munkavégzés miatt huzamosan külföldön tartózkodnak,

- azok, akik átmenetileg tartózkodnak a háztartásnál (pl. rokonlátogatás céljából),
- olyan, általában rokon személyek, akik tanulás vagy munkavégzés miatt laknak ingyenesen (nem albérlőként) az adatszolgáltató háztartásnál, de ellátásukról nem a háztartás, hanem máshol élő családjuk gondoskodik,
- a szabadságvesztésre ítélt személyek,
- az albérlők,
- a háztartási alkalmazottak.

Háztartás típusa

A háztartás típusa az elnevezések alapján egyértelmű, kiemelést igényel azonban a **gyermek** meghatározása. Gyermekeknek a 16 év alatti személy számít, tehát az idősebb eltartott gyermekeket ebben a felmérésben a felnőtt lakossághoz számítjuk.

Háztartás nettó havi jövedelme

A háztartások havi nettó jövedelmi adatait a válaszadók intervallumokra vonatkozó nyilatkozatai alapján regisztráltuk.

A nettó jövedelem kiszámításához figyelembe kellett venni:

- a háztartás tagjainak nettó havi jövedelmét,
- a rendszeresen kifizetett pótlékokat, díjakat, esetleg borraavalót, jutalékot,
- a rendszeres természetbeni juttatásokat.

Iskolai végzettség

Az iskolai végzettség meghatározásánál a befejezett iskolai végzettséget vettük figyelembe. Alapfokú végzettségűek közé soroltuk be a végzettséggel nem rendelkezőket.

Gazdasági aktivitás

A munkaerő-statisztikában használt fogalmak szerint kerültek meghatározásra.

Az egyéni IKT-használati szint mérésének statisztikai fogalmai

A **használat mérésekor** értelemszerűen mindig **az egyén szintjén mérünk**. A használatra kérdezés során nem volt feltétel az eszköz tulajdonlása. Attól függetlenül kellett a kérdéseket megválaszolni, hogy a válaszadó a számítógépet/internetet otthon vagy máshol (pl. iskolában, munkahelyen, internetkávézóban) használta.

Az eszköz legutóbbi használatának ideje (a használat aktualitása)

A használat aktualitási szintjét leíró kategóriák

- a/** A felmérést megelőző **3 hónapban** használók = **tényleges használók**
- b/** A felmérést megelőzően **több mint 3 hónapja**,
de egy évnél nem régebben használók = **eseti használók**
- c/** A felmérést megelőzően **régebben, mint**
egy éve használók = **egykori használók**

Használat gyakorisága

Az Eurostat módszertana a 3 hónapon belüli használókat tovább differenciálja a használat gyakorisága szerint:

- a) a számítógépet csaknem minden nap használók (hetente legalább öt napot),
- b) a számítógépet legalább hetente használók,
- c) a számítógépet legalább havonta használók,
- d) a számítógépet ritkábban, mint havonta egyszer használók.

Rendszeres használók, akik napi vagy heti gyakorisággal használják az eszközt.

Használat helye

A távmunka használatának terjedésével egyre gyakoribb, hogy a munkahely megegyezik a válaszadó lakásával. A számítógép-, internethasználat helyére vonatkozó kérdésnél otthoni használatnak számít, ha a válaszadó munkahelye egyben az otthona is.

Az oktatási intézmény a diákok szemszögéből számít használati helynek. Akik oktatási intézményben dolgoznak – pl. tanárok –, és használnak számítógépet, a munkahelyen használták az eszközt.

e-kereskedelem

Interneten történő rendelésnek csak az adott cég honlapján, weboldalán lévő, annak közvetlenül visszaküldhető formanyomtatvány kitöltése számít, a saját kezűleg írt e-mail nem tekinthető internetes rendelésnek. Az internetes megrendelés esetén a szállítás és/vagy a kifizetés történhet elektronikus vagy hagyományos úton is, a rendelésnek azonban elektronikusan kell megtörténnie.

Nem tekinthető internetes rendelésnek, ha az áru vagy a szolgáltatás ingyenes, pl. az olyan termékek, mint az ingyenes szoftver, az éttermi helyfoglalás stb. Az olyan letölthető szoftverek, amelyek egy ideig ingyenesen használhatók, később azonban, ha használatukat folytatni akarjuk, fizetni kell értük, akkor számítanak vásárlásnak, amikor fizetünk értük. Nem rendelt interneten az, aki a rendelés lebonyolítására mást kért meg, tehát nem maga intézte a rendelésfeladást.

IKT-fogalmak

Analóg telefonvonal (dial-up csatlakozás) vagy ISDN

Mindkét csatlakozás keskenysávú elérést jelent, bár korábban gyors internetcsatlakozásnak minősültek.

Asztali számítógép

A személyi számítógépet általában helyhez kötöten, asztallapra, íróasztalra helyezve használják. Legalapvetőbb részei a számítógéphez a benne lévő hardvereszközökkel, valamint a hozzá kapcsolt perifériák (pl. monitor, klaviatúra, egér).

Digitális vétel

Digitális jelek útján történő televíziózás, eltérően a hagyományos televíziózástól, amely analóg jelekkel működik. Magyarországon 2004 októberében indították el a digitális földfelszíni televíziós műsorszórást. A technológia jobb minőségű képet, CD-minőségű hangot, interaktív szolgáltatásokat és sokkal több sugározható csatornát biztosít. A digitális műsorszórás egy kiegészítő berendezéssel, az úgynevezett *set-top-box*szal érhető el. A *set-top-box* átalakítja a kábeltévé-társaságtól érkező digitális jelet, így azt a hagyományos, analóg tévé is képes venni. A digitális sugárzás elvben szélessávú internetezésre és más interaktív szolgáltatásokra is lehetőséget ad, ha a felhasználó is tud jeleket küldeni a szolgáltató felé.

DSL (xDSL, ADSL, SDSL stb.)

A **DSL** (*Digital Subscriber Line*) olyan szélessávú technológia, amely a meglévő réz vezetékhalózaton keresztül nagy sebességű adatátvitelt tesz lehetővé. Az **ADSL** (*Asymmetric DSL*)-rendszerben nagyobb sáv szélesség van biztosítva a letöltésnek, mint a feltöltésnek, az **SHDSL** (*single pair high-speed, DSL*) pedig a szimmetrikus nagysebességű DSL-t jelenti.

Egyéb szélessávú kapcsolatok

Minden DSL-en kívüli, szélessávúnak minősülő kapcsolat (pl. kábel, szélessávú mobilkapcsolat UMTS stb.).

FWA (*fixed wireless technologies*)

Rögzített mobiltechnológiák, amelyek fix pontok között biztosítják az internet-hozzáférést.

Hordozható számítógép

Olyan számítógép, amelyet kis méreténél és könnyű súlyánál fogva nem helyhez kötötten használnak. Ide tartoznak a notebookok, a laptopok, de nem tartozik ide – bár méreténél és súlyánál fogva könnyen hordozható – a kézi számítógép (palmtop).

Internet

Hálózati infrastruktúra, amelynek segítségével bármely számítógép vagy mobil eszköz egymással kommunikálhat mindaddig, míg az internetre vannak kapcsolódva. Az internetet a *Word Wide Web* (www)-hez való kapcsolódásra, és e-mail, SMS stb. küldésére is használják. A kapcsolat feltétele, hogy a számítógép egy ún. modemem keresztül kapcsolódjon telefonos hálózathoz, vagy csatlakozzon valamely internetes kábelszolgáltatóhoz.

Játékkonzol

Olyan elektronikus eszköz, amelyet játékprogramok irányításához terveztek (pl. Sony Playstation, Nintendo GameCube, Xbox).

Kábelmodem

Nagy sebességű internetkapcsolatot tesz lehetővé televíziós hálózati kábelek vagy felsővezetékes rendszerek segítségével. A DSL-technológiához hasonlóan az adatszállítás a meglévő rézvezetékes hálózaton történik.

Keskenysávú mobilkapcsolat (WAP, GPRS stb.)

A szélessávú mobiltelefonos hozzáférés jelenleg csak korlátozottan áll rendelkezésre. A 2. generációs mobiltechnológiák, mint a WAP és a GPRS, keskenysávúnak minősülnek.

Kézi számítógép (palmtop)

A hordozható számítógépek egy speciális fajtája, amely zsebben vagy kisebb táskában is elfér, kis mérete következtében általában kézben tartva, helyváltoztatás (közlekedés, utazás) közben használják. Használatát kisméretű klaviatúra segíti.

LAN (Local Area Network)

Nagysebességű internetkapcsolat házi (lokális) hálózaton keresztül.

Mobiltelefon

Kommunikációs eszköz, amely a nem helyhez kötött (mobil) felhasználó kommunikációját, kapcsolatteremtését teszi lehetővé. A **PDA** (*Personal Digital Assistant*) ettől annyiban különbözik, hogy az adatbevitelhez klaviatúra helyett ún. ceruzát használnak.

Podcasting

Lényege, hogy az iPod-használók "blogos", illetve "hangblogos" internetes oldalakról hanganyagokat tölthessenek le. A hanganyagok mp3 formátumúak, így bármi, ami ezt a fájlípust kezeli képes a hanganyagokat lejátszani. Bármelyik számítógépes felhasználó hozhat létre *podcasting* oldalt, ezáltal sugározhat előzőleg elkészített adást az interneten, megoszthat bármilyen információt, „felturbózza”, érdekesebbé teheti saját weboldalát. A lényege, hogy a látogatók akik feliratkoznak, anélkül hallgathatják meg az új adást, hogy klikkeléssel letöltenék, vagy linket keresnének. A *podcasting* jelenleg ingyenes, nincs semmiféle jogdíja.

WAP

A **WAP** (*Wireless Application Protocol*) és a **GPRS** (*General Packet Radio Systems*) a 2. generációs, az **UMTS** (*Universal Mobile Telephone System*) a 3. generációs mobiltechnológián alapuló internet-hozzáférést tesz lehetővé.

Elérhetőségek:

Felelős szerkesztő: Dr. Probáld Ákos főosztályvezető

További információ: Chorle Erzsébet

Telefon: (+36-1) 345-6653, Erzsebet.Chorle@ksh.hu

[Információs szolgálat](#), telefon: (+36-1) 345-6789, fax: (+36-1) 345-6788